

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL: 11 SAYI:104 ARALIK 1998

KALİTE GÜVENCE ALTINDA.

EGE KALİBRASYON ve METROLOJİ
EĞİTİM MERKEZİMİZ

UME AKREDİTASYON BELGELERİ
İLE KALİTEYE YÖN VERİYOR.

1954

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL:11 SAYI:104 ARALIK/1998**

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir
Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yollarır.

Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:
M.Macit MUTAF

Yazı İşleri Sorumlusu:
Mehmet GÜZEL

Yayın Komisyonu:
Ayşegül AKÇAY
Anıl ARIKAN
Lütfi BUYURAL
Seyhun DALGIÇ
Sedat GÜLŞEN
İşil İNKAYA
Özgür TAMER
Özcan UĞURLU

Yazışma Adresi:
EMO İzmir Şubesi
1337 Sok. No:16 K:8
Çankaya - İZMİR
Tel/Fax: (0232) 489 34 35
emoizmir@egenet.com.tr

EMO İzmir Şubesi Bülteninde
yayınlanan her türlü haber ve yazı
izin almak koşulu ile kullanılabilir.
Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.

Reklam Bedelleri:

Arka Dış Kapak (Renkli): 155 Milyon TL.
On İç Kapak (Renkli): 130 Milyon TL.
İlk İç Sayfa (Renkli): 120 Milyon TL.
Arka İç Kapak (Renkli): 120 Milyon TL.
İç sayfalar:
Tam Sayfa (Renkli): 75 Milyon TL.
Tam Sayfa (Siyah/Beyaz): 65 Milyon TL.
1/2 Sayfa (Siyah/Beyaz): 35 Milyon TL.
1/4 Sayfa (Siyah/Beyaz): 20 Milyon TL.

Grafik Tasarım & Uygulama
Aytül UÇAR

Basım Tarihi:07.12.1998

Basıldığı Yer:
AJANS ANKARA
REKLAMCILIK HİZMETLERİ
Tel-Faks: (0232) 463 40 85

MERHABA,

Yayın hayatımızda bir yılı daha geride bırakmamızın sevinci ve 1999 yılı beklentilerimiz, ne yazık ki son günlerde sokaklarda yaşanan linç eylemleri, ırkçı saldırılar, protesto gösterilerinde yaşanan illellik ve vahşet görüntüleri ile buruk bir halde . Halkımız reyting meraklısı medya ve siyasi çıkar uğruna insan hayatını hiçe sayanlar tarafından bir çatışmanın içine itilmek isteniyor. Çalan tehlike çanlarının sonuçlarının neler olabileceğini Maraş, Çorum, Sivas katliamlarından anımsayabiliriz. Yine aynı ırkçı aktörler sahnede yerlerini almış, kin ve nefret dolu saldırılarını medyanın ve siyasilerin de desteğini alarak, "normal vatandaş" kisvesi altında oynamaktadırlar. Oysa yıllardan beri birçok acılar çekmiş vatandaşlarımız acıları unutmamanın yolunun kinden ve savaştan değil, barıştan, dostluktan, eşitlikten ve özgürlükten geçtiğini bilerek, kardeşçe yaşamıştır ve yaşamaya devam edecektir.

Çalışmalarını MMO İzmir Şubesi ile ortak yürüttüğümüz Ege Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi Ege Bölgesi'nde ilk kez Ulusal Metroloji Enstitüsü Türk Kalibrasyon Servisi'nden (UME-TSK) EN45001 normlarına uygun kalibrasyon hizmeti ürettiğine dair belgelerini aldı. Böylelikle EGE KALMEM aynı zamanda UME-TSK'nın bir laboratuvarı konumuna gelmiştir. Alınan bu Akreditasyon Belgelerini kapak konusu olarak değerlendirdik. EGE KALMEM çalışmalarının genel değerlendirmesi ile Türkiye Akreditasyon Konseyi'nin yapısını ve UME-TSK'daki akreditasyon sürecinin hangi evreleri kapsadığını EGE KALMEM sayfalarında ayrıntılarıyla bulabileceksiniz.

Bu Bültenimizde akreditasyon konusu ağırlıklı. Ulusal Metroloji Enstitüsü Müdürü Doç.Dr.Hüseyin UĞUR "Gümrük Birliği Aşamasında Türkiye'de Akreditasyon" başlıklı yazısında; giderek küreselleşen ticaret anlayışı karşısında yasal düzenlemelerin yetersizliği, AT'de akreditasyon işlemleri ve Türkiye'de akreditasyon konusundaki gelişmelerden söz ediyor.

Bir varmış, bir yokmuşla başlayan bir yazımız var; "Bir Kalite Hasadı". Temel problem çözme tekniklerini masal havasında, bir kral, bir kraliçe ve krallığın hükümranlığını sürdürdüğü topraklarda yaşayan köylülerin sorunlarıyla yola çıkarak anlatıyor. Tabii sorunların çözümünde, kaliteden anlayan "bilge kişi" başrolde.

Her ay periyodik olarak yayınlanan sayfalardan Hukuk'da "Rekabetin Denetimi", Bilgisayar Sayfası'nda "Eyvah Virüs Var!", Ağa Takılanlar'da "Elektronik Parça Üreticileri", Sivil Toplum Kuruluşları'nda "Çevre Avukatları Derneği" yer alıyor. Şubemize ulaşan son kitaplarla "Kitap Tanıtımı", ilgiyle izlenen "Teknolojik Yenilikler" ve son gelişmelerle "Kirpi" yine diğer periyodik sayfalar.

7-13 Aralık tarihlerinin "Dünya İnsan Hakları Haftası" ve 10 Aralık gününün "Dünya İnsan Hakları Günü" olması nedeniyle Uluslararası Af Örgütü tarafından hazırlanan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni Bültenimizin eki olarak sizlere ulaştırıyoruz.

EMO Eğitim Merkezi Eğitim Anketi de 104. sayımızın ikinci eki. Bu anketle sizlere isteklerinizi doğrultusunda hizmet vermeyi amaçlıyoruz. Anketi şubemiz veya Eğitim Merkezimize; posta, e-mail veya faks yoluyla ulaştırabilirsiniz.

Bu arada geçen sayımız elinize yıl 10, sayı 102 olarak ulaştı; yıl 11, sayı 103 olması gerekiyordu. Basım öncesi gözden kaçan bu eksiklikten dolayı okuyucularımızdan özür dileriz.

Sevgiyle ...

YAYIN KOMİSYONU

BİLİMİN IŞIĞINA DOĞRU

1998 yılı insanlığın ortak geleceği açısından geçmiş yıllara göre daha ürkütücüydü. Hızla tüketilen doğanın isyanı, binlerce insanı ölüme sürüklerken, onbinlerce insanın evsiz, yurtsuz ve işsiz kalmasına neden oldu. 2000 yıldır kirletilen doğanın gelecekte bizlere ne tür acı sürprizler hazırlayacağını tahmin etmek güç değil.

Türkiye '98 yılında da nükleer santral ısrarından vazgeçmedi. %30'lara varan kaçak-kayıpları azaltmak için dağıtım sistemlerinde iyileştirme sağlanamadı. Yine otomasyona geçilemedi. '99 bütçesinde enerji yatırımlarına ayrılan pay yine cüce kaldı. Doğalgaz santralleri ihale edildi ancak yeterli doğalgazın nasıl sağlanacağı açıklanamadı.

Ege Bölgesi'nin enerji sorununa çözüm getirecek somut adımlar bu yılda atılmadı. Yatağan-Yeniköy Termik Santrallerinin desülfirizasyon-arıtma tesislerinin temellerinin tekrar atılmasının dışında başka bir icraat gerçekleştirilmedi. İnsanlar yine enerji mi, çevre mi, hukuk mu çelişkisiyle başbaşa bırakıldı. Ege Bölgesi'nin ulusal elektrik sistemi ile bağlantısı bu yıl da gerçekleştirilmedi.

Ve dağıtım şebekelerinin ihaleleri, bazıları için hala umut olurken, ekonomik verilerle iflas eden özelleştirme, siyaseten de tükenmeye başladı.

Beş yıl önce Danıştay'da kazandığımız bir davanın fenni mesuliyetlerin uzmanlık ayırımlarını kabul eden kararı nihayet ilgili Bakanlık tarafından da kabul edildi ve gereken açıklama '98 yıl sonuna nasip oldu.

Ve EMO İzmir Şubesi'nin üç yıllık projesi gerçek oldu. Bültenimizin kapağını süsleyen belge(ler) ile Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi'miz hem TMMOB için önemli bir yatırım olarak, hem odalar arası dayanışmanın somut bir göstergesi olarak, hem de meslek odası-sanayi işbirliğinin somut bir adımı olarak tarihe geçti.

Türkiye '98'e şeriat ile mücadele etmek üzere görevlendirilen bir koalisyon hükümeti ile girdi. 1995'te iktidar yapılarak bir buçuk yılda tüketilen siyasal İslam, sekiz yıllık eğitim, türban ve soruşturmalara denetim altına alınmaya çalışıldı.

Kumarla, uyuşturucuyla, örtülü ödeneklerle, fidyeyle, rüşvetle, usulsüz imar kararlarıyla, ... büyük gelirler elde eden mafyanın temizlenmesi için hesap sorma değil, hesapları kontrol altına alma yöntemi benimsendi. Kaynağı belli olmayan 45 milyar dolar kara paranın ülke ekonomisine kazandırılması için önce özelleştirme yolu denendi. Altın tepside sunulan KİT'leri işletmek, direnen işçilerle mücadele etmek, yağmaya izin vermeyen hakimlerle uğraşmak (siyasilerin tüm çabasına karşın) mafyaya zor gelince bu kez mali milat denendi.

Niçin? Çünkü 75. Yılımı tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti artık kara paraya muhtaç edilmişti. Çünkü borç para bulmak, artık başarı sayılıyordu. Çünkü insanlar 75 yılda nereye geldiğimize baktırılıyordu, nerelerde olmamız gerektiğine değil.

1998 yılında, uzun süredir kabul etmek istemediğimiz gerçeklerle yüzyüze geldik. Susurluğu yaratanların da, ülkeyi yönetenlerin de, birbirini aklayanların da aynı sistemin parçaları olduğunu gördük.

Artık gözlerimizi kapatamayız. Dar, uzun ve karanlık tünelden çıkmalıyız. Toplumu bilimin ışığında değil, gericiliğin karanlığında yönetenlere "dur" demeliyiz.

'99'un bilgi toplumuna ulaşacağımız ve demokrasi ayıplı ülke olmaktan kurtulacağımız bir yıl olması umuduyla...

M. Macit MUTAF
EMO İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu Başkanı

3096 SAYILI YASA İPTAL EDİLMELİDİR

09 Kasım 1998 tarihinde gerçekleştirilen basın toplantısında özelleştirmenin ülke gündeminden çıkarılması istendi. Yapılan açıklamanın tam metnini sizlere sunuyoruz.

Son günlerde elektrik dağıtım şebekeleri ihaleleri ile ilgili yargı sürecini etkilemeye dönük hızlı bir kampanya değişik kurum ve kişilerce ancak aynı dil ve mantıkla başlatılmış ve sürdürülmektedir. Hepimizin saygılı olması gereken hukuk süreci, uzunluğundan dem vurularak ticari kaygılarla yönlendirilmek istenmektedir. Hukuk sisteminin yavaş işlediği bir gerçektir. Ancak bu yavaşlık başından bu yana çarpık ve zorlama bir şekilde yukarıdan aşağıya yapılanmaya çalışılan "özelleştirme" hukukunu değil, tüm hukuk konularını kapsamaktadır. Bugüne kadar yargının bağımsız olmadığından ve üzerindeki baskılardan söz açmayanların konu özelleştirme olunca şikayetçi olmalarını samimi bulmuyoruz.

Aynı durum mafya-politikacı ilişkileri için de geçerlidir. Bu ilişkiler uyuşturucu, kaçakçılık, cinayet olduğunda öne çıkarılmazken, özelleştirme ihalelerinin kara para aklama aracı olarak kullanıldığı açığa çıktığında şikayet konusu olmaktadır.

Dönemin Başbakanı Turgut ÖZAL'ın şaibeli ihalelerinden birisi de 25 Ekim 1991 tarihinde yayınlanan ve içlerinde İzmir'in de bulunduğu 8 bölgenin elektrik dağıtımının özel şirketler eliyle yürütülmesini öngören kararname idi. Bu tarihte İzmir; SENKOM, Aydın-Denizli-Muğla; AYDEM firmalarına verilmişti. Özal'ın, yandaşlarına peşkeş çekmeye çalıştığı enerji dağıtım ihaleleri, iş başına gelen diğer siyasi iktidarlarca içerik olarak değil, kendi yandaşlarının çıkarları düşünülerek durduruldu.

Ancak, bölgemiz görevlendirme ihalesi 3 Nisan 1997 tarihinde tekrarlandı. Bu ihale yapılış ve sonuçları açısından içinden yüzlerce tez hazırlanacak zenginlik ve çarpıklıktadır. İZMAŞ ve Süzer REFAHYOL döneminde başlayan ihaleye ayrı firmalar olarak katıldılar. Dünyanın hiçbir yerinde görülmeyecek bu şeffaf ihale 7 Ocak 1998'de sonuçlandığında ihaleye katılan tüm firmalar ihaleyi kazanmışlardı. Bu ihalede yasalar gözardı edilerek ihale tekliflerinde hukuken var olmayan bir şirket var edilmiştir.

27 Mayıs 1998'de SENKOM A.Ş. görevli olduğu bölgede ikinci bir görevlendirme yapıldığını belirterek Danıştay'a başvurunca rant paylaşımı gecikti. Bu gecikme şimdilerde üretim ve yatırım yerine ticareti yeğleyenlerce bürokratik ve uzun

hukuk sürecinin yabancı ortakları bıktırdığı şeklinde sunulmaktadır.

Aslında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hukuk sürecinin uzayacağını önceden görmüş ve 1991 yılında Bakanlar Kurulu tarafından görevlendirilen şirketler ve 1998'de görevlendirilen şirketleri yeniden ve bir daha evlendirmek çabasına girmiştir. Ancak, her iki taraf da Danıştay kararını etkilemek için çabalarını sürdürmekte, siyasi karar mekanizmaları nezdinde yoğun bir kulis yürütülmekte idi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na ayrılan ve Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülen Bakanlık bütçesi 85 milyon dolardır. 400 milyon Dolar'dan fazla olan Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi yanında cep harçlığı kadar kalan bu bütçe hükümetin bundan sonra da yatırım yerine özelleştirmeyi çare gördüğünün açık göstergesidir. İhaleyi kazandığını iddia edenler 360 milyon dolar ödeyeceklerini övünerek söylemektedirler. Evet paranın 180 milyon doları sözleşme anında, kalanı taksitlerle ödenecektir ama bu bedel elektrik birim fiyatı içinde vatandaşın cebinden çıkacak, sonuçta hükümet söz edilen para kadar bir kredi kullanmış olacaktır. Yani hükümet bugün 360 milyon Dolar'lık bir kredi için yarınları 30 yıl süreyle ipotek etmektedir.

Yatırımlar ise Bakanlığa sunulacak ve onaylanacak program çerçevesinde yapılacağından ve yatırılan her kuruş devletten alınacağından her yıl yapılması gerektiği belirtilen 4 milyar Dolarlık yatırım koca bir aldatmacadır. Abartılan bir diğer konu da kayıpların azaltılacağı taahhüdüdür. Kayıp rakamlarının nasıl belirlendiği ayrı bir tartışma konusu olsa da yatırım yapılmaksızın kayıpların düşürülemeyeceği bir gerçektir. Bu durumda kendini çıkmazda bulacak şirket ya çok abartılı ve onaylanamayacak programlar sunacak ya da kayıp rakamları ile oynayacaktır.

Sonuç ne olursa olsun, yatırım ihale prosedüründen çalışanların iş güvencesine, denetim mekanizmalarının yetersizliğinden kamu yararına kadar GÖREVLENDİRME geriye dönmüş bir süreçtir. Yerine getirilemeyen taahhütler için yapılabilecekler AKTAŞ'a yapılabilenden fazla olmayacaktır.

Özelleştirmeye çalışılan kamu alanlarının hiç birinde üretim artmamış, bu kuruluşlar ya tamamen kapatılmış ya da üretim alanlarından çekilmiştir. Burada KİT'lerin işletme olarak yok edilmesinin yanı sıra artık ulusal ölçüde araştırma, geliştirme ve planlama yapılmayacak noktaya gelmiş olması belki en önemli noktalardan birisidir.

Ticaret ve Sanayi Odaları'nın yöneticileri geçtiğimiz günlerde basında yer alan demeçlerinde Türkiye'nin henüz çağdaş piyasa ekonomisine geçmediğini bildirmektedir. Sermayenin de kabul

etmek zorunda kaldığı bu gerçek Türkiye'nin özelleştirmeye geçmemesi gerektiğini belirttiğimiz gerçeklerden yalnız birisidir.

Türkiye'nin bağımsız bir enerji politikasına gereksinimi vardır. Bu nedenle 1984 yılında çıkarılan ve ülkenin enerji geleceğini belirsizlikler ve karanlıklar içine iten 3096 sayılı yasanın iptal edilerek özelleştirmenin Türkiye'nin gündeminden çıkarılmasını istiyoruz.

EMO İZMİR ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

KAMU ÇALIŞANI ÜYELERİMİZE UYGULANAN ÜCRET POLİKASINA TEPKİ

Ülkemizde gerçekleştirilen yatırımların temel unsuru olan ve milyarlarca liralık yatırımların sorumluluklarını üstlenen kamu çalışanı mühendis ve mimarlar, son yıllarda uygulanan politikalar sonucu görevlerinden ayrılmaya veya açlık sınırında yaşamlarını sürdürmeye zorlanmaktadır.

70.000 kamu çalışanı mühendis ve mimara günümüz koşullarında insan onuruna, mesleki bilgi ve üstleneceği sorumluluklarına uygun ücret politikalarının gerçekleştirilmesi amacı ile TMMOB bazında dilekçe kampanyası başlatıldı. Sesimizi en etkin şekilde duyurabilmek için aşağıdaki metni çoğaltarak ilgililere faksлайalım.

Sayın,

Bütçe politikaları ve uygulamaları kamu çalışanları arasındaki dengeleri tamamen bozmuştur. Bugünkü mülki idari personel, yargı personeli, askeri personel, emniyet görevlileri ve sendikali çalışanlar gözönüne alındığında, mühendis ve mimarlar haksızlığa uğramakta ve onurları kırılmaktadır.

Yıllardır uygulanan ücret politikaları sonucu, trilyonlarca liralık yatırımların planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen, denetleyen, hakedişlere imza koyan, sanayinin ve üretimin temel unsuru olan mühendis ve mimarların ücretleri onur kırıcı bir seviyeye düşmüştür. Yapılan uygulamalarla var olan kimi haklarımız elimizden alınmış, mühendis ve mimarların diğer meslek gruplarına oranla mağduriyetleri daha da artmıştır.

Gelişmiş ülkelerde kamu hizmetinde çalışan mimar ve mühendislerin ortalama aylık ücretleri 2500 ABD Doları civarında ve TÜRK-İŞ'in 4 kişilik bir aile için belirlediği asgari geçim standardı 220.000.000-TL iken kamuda çalışan mühendis ve mimarlar, ortalama 150.000.000-TL aylık ücret almakta ve bu 500 ABD Doları

civarında bir düzeyi ifade etmektedir. Mimar ve mühendisler ülkemizde açlık sınırının altında ücret almaktadır.

Tüm bu nedenlerle, kamuda çalışan mühendis ve mimarların maaş, tazminat, yan ödeme ve ek göstergelerinde iyileştirme amacıyla Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından hükümetimize sunulan önerilerin dikkate alınarak 1999 Yılı Bütçesi'nde gerekli düzenlemelerin yapılmasını dileriz.

Saygılarımızla,

Faks numaraları;

•BAŞBAKANLIK	0312 417 04 76
•MECLİS BAŞKANLIĞI	0312 420 51 65
•MALİYE BAKANLIĞI	0312 425 00 58
•TBMM Plan Bütçe Komisyonu	0312 420 77 76
•ANAP 0312 286 50 19	•DYP 0312 418 56 57
•DSP 0312 212 41 88	•CHP 0312 468 09 96
•FP 0312 232 51 60	

EMEĞİN UCUZLAYAN YOLCULUĞU

Geçen dönemin Yayın Komisyonu üyelerinden Filiz DELVİN'in kamu çalışanlarının ücretleri üzerine, 1997 yılı içerisinde yaptığı çalışmada Hükümet tarafından güdülen politikanın savaş politikası olduğu ve TSK mensupları ve polislerin maaşlarının, diğer kamu çalışanlarının maaşlarından %25 oranında daha yüksek uygulandığı açıklanmıştır. Bu dönem benzer bir araştırma yine Şubemizce yapıldı ve tablonun değişmediği gözlemlendi.

Türkiye'de 1980'den sonra benimsenen serbest piyasa ekonomisi ile uluslararası sermaye için yeni bir cennet yaratılmıştı. Uluslararası ortaklıklara yeni yatırım sahaları yaratmak, her türlü teşviki sağlamak ve bu teşviklere ek olarak emeği ucuzlatmak, T.C. Hükümetleri'nin biricik politikası oldu. Bu politikaların uygulanmasında Dünya Bankası'nın da rolü az değil. Doların 1981 yılından bu yana Türk Lirası karşısında kazandığı değer, ülkemiz ekonomisinin nerelere geldiğinin en büyük kanıtıdır;

1981 yılında	1\$ =	95 TL
1988 yılında	1\$ =	1.117 TL
1993 yılında	1\$ =	9.000 TL
1994 yılında	1\$ =	17.000 TL
1995 yılında	1\$ =	41.000 TL
1996 yılında	1\$ =	63.000 TL
1997 yılında	1\$ =	115.000 TL
1998 yılında (Aralık)	1\$ =	303.600 TL

1997 yılının Ocak ayında, enerji sektöründe çalışan derecesi 1/4 bir mühendis 66.300.000 TL'si (589.3\$) alırken 1998 yılı Aralık ayında aynı mühendis 145.000.000 TL'si (477\$) almaktadır.

Ülkemizde herşeyin dolarla ifade edildiği bir dönemde ücretli çalışan mühendislerin sosyo-ekonomik düzeyleri bir önceki yıla kıyasla %20 oranında gerilemektedir. Ülkemizi sanayileşmeye ve kalkınmaya götüreceği yolda temel taşlardan biri olan mühendislerin, bu şartlar altında çalışması ve projeler üretmesi engellenmektedir. Eğitim sistemimizdeki gittikçe büyüyen yarayla kronikleşen teknik konulardaki yetersizliğimiz ve YÖK sonrası öğretim elemanlarının gelir düzeyinin düşmesi sonucu, ders verecek öğretim elemanı bulunamaması önümüzdeki dönem içerisinde büyük sorunlar olarak gündeme gelecektir.

Siyasi iktidarlar yıllardır kamu çalışanlarının maaş artışlarını tahmini bir enflasyon oranına göre belirliyorlar. Bu oran ile reel enflasyon değeri hiçbir zaman birbirine eşit olmuyor. Tablo 1 ve Tablo 2'de görebileceğimiz gibi kamu çalışanlarının maaş artışları yıllardır hep enflasyon oranının altında kalmıştır ve sonucunda 1993 yılındaki alım gücü 1997 yılında %50'nin altına inmiştir. Tablo 3'de görebileceğiniz 1999 konsolide gider bütçesi içerisinde personele ayrılan %25.6'lık 6.070 Trilyon TL'lik payla önümüzdeki yıl da kamu çalışanlarına uygulanan ücret politikasında hiçbir değişiklik yapılmayacağı ortaya çıkmıştır. 1993 yılından bu yana personel harcamalarının bütçedeki payı her yıl daha da azalmaktadır ve bu gidişle kamu çalışanları, insanca bir yaşam sağlamak için ikinci hatta üçüncü iş yapmak zorunda kalacaklardır. İnsanca bir yaşam için iyileşirmenin dışında en az gerçek enflasyon oranı kadar bir zam yapılmalıdır.

Tablo 1: Enflasyon ve kamu çalışanları ücret artış oranları.

YILLAR	ENFLASYON ARTIŞI(%)	KAMU ÇALIŞANLARI ÜCRET ARTIŞI (%)
1993	66.1	45.9
1994	106.3	30.5
1995	93.6	41.1
1996	79.4	89.5
1997	92.5	70.0

Tablo 2- Kamu çalışanlarının gerçek ücret endeksleri.

YILLAR	ÜCRETLER	ENFLASYON	GERÇEK ÜCRETLER
1993	100	100	100
1994	130.4	206	63.3
1995	183	399.25	46.05
1996	346.9	707.9	49.25
1997	589.50	1360	43.8

Tablo 3: 1999 konsolide gider bütçesini incelediğimizde:

GİDER BÜTÇESİ	MİKTAR (TRİLYON TL)	BÜTÇE PAYI (%)
Personel	6.070	25.6
Diğer Cari	2.360	10
Yatırım harcamaları	1.410	5.9
Transfer	13.810	58.5
TOPLAM	23.650	100

Tablo 4: Yıllara göre personel harcamalarının bütçedeki payını gösteren tablo:

YIL	MİKTAR (TRİLYON TL)	BÜTÇE PAYI (%)
1993	169.5	34.5
1994	273.1	30.3
1995	502.6	29
1996	975	24.2
1997	2072	25.7
1998*	2725	25
1999**	6070	25.6

* :İlk dokuz ay harcaması

** :Bütçe teklifi

İLETİŞİM-KAMU:

1-5 YILLIK MÜHENDİS	205.000.000 TL
10 YILLIK MÜHENDİS	210.000.000 TL
20 YILLIK MÜHENDİS	224.000.000 TL

ELEKTRONİK-ÖZEL:

YENİ MEZUN MÜHENDİS	216.000.000 TL
1 YILLIK MÜHENDİS	218.000.000 TL
4 YILLIK MÜHENDİS	243.000.000 TL
10 YILLIK MÜHENDİS	273.000.000 TL

İLETİŞİM-KAMU:

YENİ MEZUN MÜHENDİS	184.000.000 TL
9 YILLIK MÜHENDİS	300.000.000 TL

EĞİTİM:

1 YILLIK ARŞ. GÖREVLİSİ	121.000.000 TL
3 YILLIK ARŞ. GÖREVLİSİ (DİL TAZMİNATLI)	130.000.000 TL
5 YILLIK ARŞ. GÖREVLİSİ	125.000.000 TL
YARDIMCI DOÇENT	153.000.000 TL
DOÇENT	190.000.000 TL
PROFESÖR	286.000.000 TL
BÖLÜM BAŞKANI	306.000.000 TL

ENERJİ:

5 YILLIK MÜHENDİS (SZŞ)	196.000.000 TL
10 YILLIK MÜHENDİS (SZŞ)	202.000.000 TL
15 YILLIK BAŞ MÜHENDİS (SZŞ)	223.000.000 TL
20 YILLIK BAŞ MÜHENDİS (SZŞ)	226.000.000 TL
25 YILLIK BAŞ MÜHENDİS (SZŞ)	226.000.000 TL

PETROKİMYA:

20 YILLIK MÜHENDİS	290.000.000 TL
20 YILLIK BAŞ MÜHENDİS	310.000.000 TL

DEMİR-ÇELİK:

0-5 YILLIK MÜHENDİS	250.000.000 TL
0-5 YILLIK ŞEF	270.000.000 TL
0-5 YILLIK MÜDÜR	300.000.000 TL
5-10 YILLIK MÜHENDİS	330.000.000 TL
5-10 YILLIK ŞEF	370.000.000 TL
5-10 YILLIK MÜDÜR	450.000.000 TL

10-15 YILLIK ŞEF	390.000.000 TL
10-15 YILLIK MÜDÜR	550.000.000 TL
MATBAA:	
1 YILLIK MÜHENDİS	275.000.000 TL
4 YILLIK MÜHENDİS	290.000.000 TL
OTOMOTİV:	
4 YILLIK MÜHENDİS	370.000.000 TL
5 YILLIK MÜHENDİS	390.000.000 TL
AMBALAJ:	
1 YILLIK MÜHENDİS	128.000.000 TL
5 YILLIK MÜHENDİS	260.000.000 TL
10 YILLIK MÜHENDİS	433.000.000 TL

*Verilen ücretler net ücretlerdir.

SMM ÜYELERİN DİKKATİNE!

SMM Daimi Komisyonu'nun 24 Ekim 1998 tarihinde Ankara'da yapılan toplantısına Şubemiz adına Eyüp Sabri AKSÜT, Taner İRİZ ve Metin İŞİN katıldı. Birim fiyat kitap baskısının gözden geçirilmesi, yönetmelikler ile ücretlerin ayrılması, bölge katsayıları, 1999 yılı artış oranları, mesleki denetim esasları, birim fiyatlar ve artış oranları, gündem maddelerinin görüşüldüğü toplantıda; SMM Daimi Komisyonumuzca her yıl olduğu gibi bu yıl da elektronik ve bilgisayar mühendisliği hizmetleri en az ücret tarifelerinin 1 Ocak 1999 tarihi itibarı ile uygulanmasını ve bedellerin genel olarak %100 artırılmasını benimsemiştir. Hizmet bedellerinin saptanmasında herhangi bir sorunla karşılaşmalarını için SMM üyelerimizin dikkatli olmalarını diliyoruz.

YEREL DEMOKRASİ KURULTAYI TOPLANIYOR

Merkezi olarak düzenlenen Türkiye Demokrasi Kurultayı'nın yerel parçası olan İzmir Demokrasi Kurultayı 20 Aralık 1998 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü toplantı salonunda, 11.00-18.00 saatleri arasında yapılacak.

KESK, DİSK, TMMOB, Diş Hekimleri Odası, Türk Tabipleri Odası, Türk Eczacılar Odası, İHD, ÇHD, SMMOB, Halkevleri ve PSKD gibi kurumların İzmir'deki şube ve temsilcilikleri tarafından düzenlenen Kurultay' da bildiri sunmak isteyen üyelerimizin aşağıdaki konu başlıklarında iki daktilo sayfasını aşmayacak bildirimlerini 15 Aralık 1998 saat 17.00'ye kadar EMO İzmir Şubesi'ne ulaştırmaları gerekiyor.

Konu başlıkları:

- Seçimler
- Siyasi partiler yasası
- Özelleştirme
- Bütçe yasa tasarısı
- Son siyasi gelişmeler

DEÜ ELK.VE ELO. MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ İLE GROUPE SCHNEIDER'DA ÜYE TOPLANTILARI

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı M.Macit MUTAF'ın katılımı ile 23.11.1998 tarihinde Buca Kampüsü'nde gerçekleştirilen toplantıda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞENOL işyeri temsilciliğine, Araştırma Görevlisi Elk. Elo. Müh. Işıl İNKAYA ise temsilci yardımcılığına önerildi. Toplantıda ayrıca Şube ile DEÜ Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nün dönem içerisinde gerçekleştireceği etkinlikler üzerine görüşler alındı.

Elektrik malzemeleri konusunda ülkemizde önemli bir yeri olan Groupe Schneider'in İzmir biriminde, üye toplantısı yapıldı. Yaklaşık 11 elektrik, elektronik mühendisinin görev aldığı merkez büroda, 20.11.1998 tarihinde gerçekleşen toplantıda, üyelerin katılımı ile Elektrik Mühendisi Ali KIRMACI işyeri temsilcisi olarak belirlendi.

Groupe Schneider'in Kemalpaşa'da bulunan fabrikasında ise işyeri temsilcisi olarak görev yapan Elektrik Mühendisi Namık Kemal DEMİRAG'ın işlerinin yoğunluğu nedeni ile görevinden ayrılması sonucu yerine Elektrik Mühendisi Bilal DERELİ atanmıştır. Yeni işyeri temsilcilerine görevlerinde başarılar diliyoruz.

10 KASIM'A SİVİL KATILIM

EMO İzmir Şube Yönetim Kurulu'nun çağrısı ile 10 Kasım sabahı Eğitim Merkezi önünde bulunan EMO İzmir Şubesi Yöneticileri, üyeleri ve çalışanları yürüyüş halinde geldikleri Cumhuriyet Meydanı'nda Ata'yı Anma Töreni'ne katıldılar.

Tören sırasında Şubemiz adına Yönetim Kurulu Üyelerimizden ve Şube çalışanlarımızdan birer kişi Atatürk Anıtı'na çelenk koydu. Ata'yı ölümünün 60. yılında bir kez daha sevgi ve saygıyla anıyoruz.

EGE Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi (EGE KALMEM) AKREDİTASYON BELGESİNİ ALDI

Tarkan TEKCAN

Elektronik Yüksek Mühendisi - EGE KALMEM Müdürü

Elektrik Mühendisleri Odası ve Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubelerinin birlikte oluşturdukları EGE Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi (EGE KALMEM) Ege Bölgesi'nde bir ilki gerçekleştirerek UME-TKS'den EN 45001 normlarına uygun kalibrasyon hizmet ürettiğine dair belgesini aldı.

1994 yılında EMO ve MMO İzmir Şubelerinde görev alan Yönetim Kurullarında tohumları atılan bir kalibrasyon laboratuvarı kurma fikri, EGE KALMEM oluşumu ile hayata geçirilmiş oldu. EGE KALMEM artık çalışmalarını belgeli olarak sürdürmektedir.

EGE KALMEM; Ulusal Metroloji Enstitüsü Türk Kalibrasyon Servisi (UME TKS) Laboratuvarı konumuna gelmiştir.

EGE KALMEM'in fiziksel oluşumunu takiben, hizmet vereceği alanlar ve kuruluşlar için oldukça önemli olan kalite olgusunu kendi bünyesinde de gerçekleştirebilmek için girişimde bulunuldu. Bu doğrultuda EN45000 serisi standartlara uygun kalite sistemi oluşturuldu, buna uygun çalışmalar yapıldığının belgelenmesi ve TKS'ye katılabilmek için Ulusal Metroloji Enstitüsü'ne başvuruda bulunuldu.

Oluşum ile ilgili çalışmalar sırasında UME'nin teknik bilgi ve deneyimlerinin de değerlendirilmesi ile hızlı ve sağlıklı gelişimi ile laboratuvarımız Ocak 1998'de elektrik, Mart 1998'de basınç, terazi, bo-

yut ve sıcaklık konularında kalibrasyon hizmetlerine, Mayıs 1998'de ise yedisi uygulamalı dokuz farklı konuda eğitim hizmetine başlamıştır.

Mart 1998 tarihinden başlayarak her konu için ayrı ayrı EN45000 standart serisine uygun kalite sistemi oluşturulmuş, UME TKS'ye akreditasyon için başvuruda bulunulmuştur.

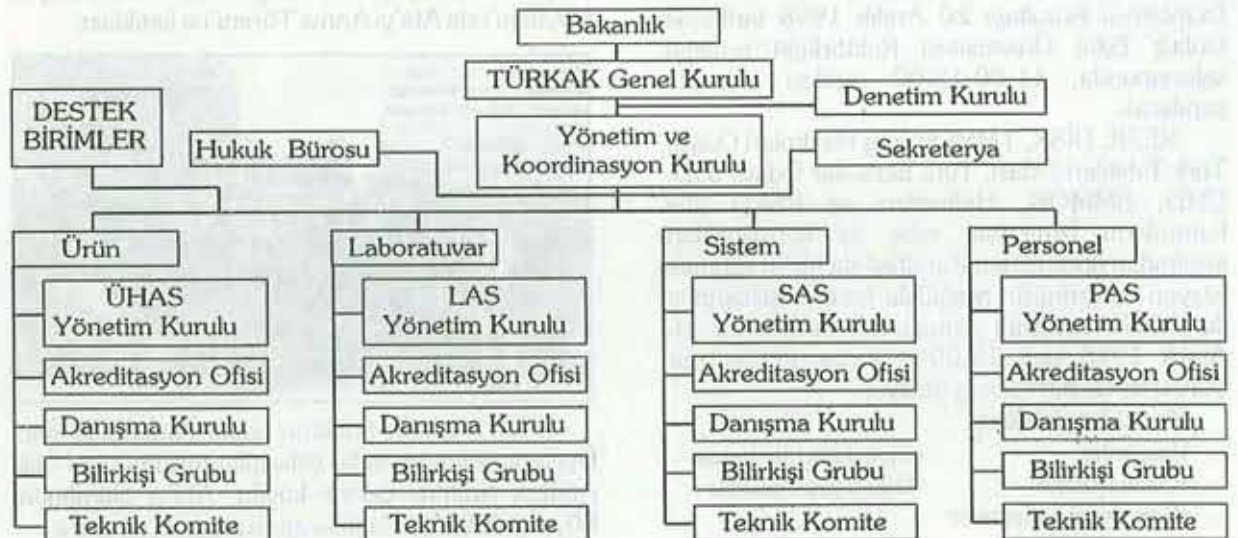
Elektrik laboratuvarı akreditasyonu süreci aşağıda verilen evrelerin tümünün başarı ile aşılması ile tamamlanmıştır. Takip denetimi altı ay sonrasında gerçekleştirilecektir.

Kütle laboratuvarı akreditasyon çalışması tamamlanmış, UME-TKS'nin sonuç raporu ve akreditasyon hakkında kararı beklenmektedir. Basınç laboratuvarı akreditasyon çalışması, karşılaştırmalı ölçümler aşamasındadır. Boyut ve sıcaklık laboratuvarları konusunda akreditasyon çalışması laboratuvarların yerinde değerlendirilmesi aşamasında bulunmaktadır.

Tüm konular için 1998 yılı içinde akreditasyon çalışmasının tamamlanması beklenmektedir.

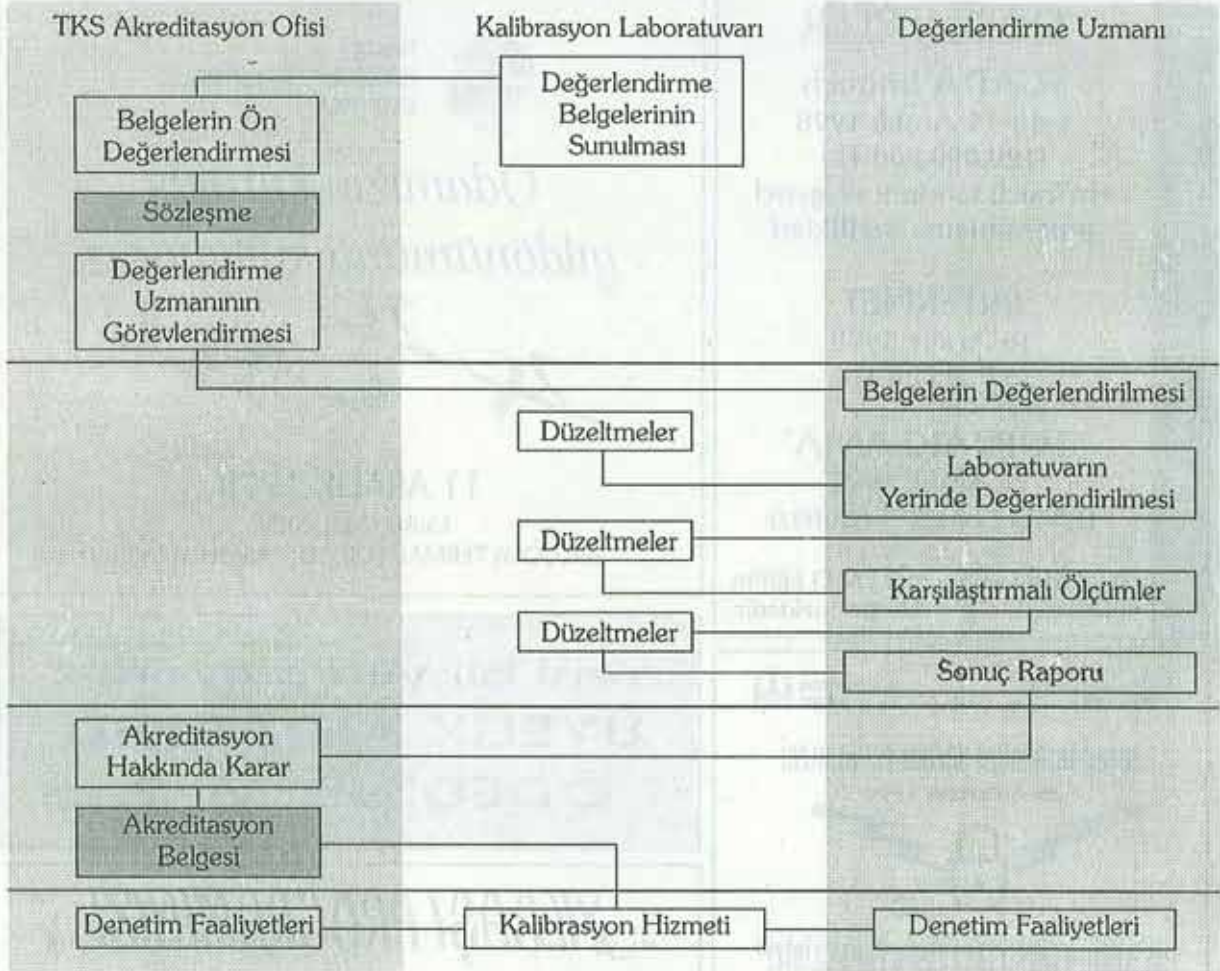
Bugüne dek laboratuvarımız tarafından elektrik konusunda 109, boyut konusunda 103, basınç konusunda 208, terazi konusunda 54, sıcaklık konusunda 98 kalibrasyon sertifikası üretilmiştir. Açılan teorik ve uygulamalı eğitimler sonucunda 74 kişi eğitilmiş, eğitimlerde 72 kişi başarı, 2 kişi katılım belgesi almaya hak kazanmıştır.

TÜRKİYE AKREDİTASYON KONSEYİ (TÜRKAK) YAPISI

UME - TKS Akreditasyon süreci aşağıdaki evreleri kapsamaktadır.

1954
EMO
İZMİR ŞUBESİ

EGE KALİBRASYON VE METROLOJİ EĞİTİM MERKEZİ (EGE KALMEM)

MMO
İZMİR ŞUBESİ

LABORATUVARLAR

- Elektrik - Sıcaklık Laboratuvarları
- Multimetre (voltmetre, ampermetre, ohmmetre),
- Pensampermetre/pensmultimetre
- Elektronik termometre, - Osiloskop,
- DC/AC kaynak, -Isıl çift (mV ölçümü),
- Pt₁₀₀ (ohm ölçümü),
- Sıcaklık kalibratör fırınları.
- Basınç - Boyut - Kütle Laboratuvarları
- Manometre (pozitif, negatif)
- Basınç dönüştürücüler (transmitter, transducer),
- Master Blokları, - Kumpas, - Mikrometre,
- Mihengir, - Teraziler.

EĞİTİM HİZMETLERİ

- Genel Metroloji ve Kalibrasyon
- Belirsizlik Hesapları
- AC/DC Gerilim/Akım Kalibrasyonu (U)
- Osiloskop Kalibrasyonu (U)
- Terazi Kalibrasyonu (U)
- Boyutsal (Gage Blok) Kalibrasyonu (U)
- Boyutsal Kalibrasyon (U)
- Kumpas, mikrometre, mihengir)
- Basınç Kalibrasyonu (U)
- Sıcaklık Kalibrasyonu (U)
- (U) :Uygulamalı

DİĞER HİZMETLER

- Laboratuvar kurma,
- Gerekli cihaz/standartların belirlenmesi,
- Kalibrasyon periyodlarının belirlenmesi,
- Ortam şartlarının belirlenmesi,
- Kalibrasyon gereksinimlerinin belirlenmesi,
- Kalibrasyon prosedür/talimatlarının yazılması,
- Laboratuvar kalite sisteminin kurulması (EN 45001).

Tel-Fax: 0. 232. 462 33 33 - 0.232. 462 27 28

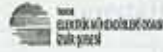
Adres: 251 Sokak A Blok No:33 D.2 Manavkuyu - İZMİR

SEMİNERLER**SCADA Intouch**9-10-11 Aralık 1998
(120.000.000 TL)•InTouch tanıtımı ve genel
programlama özellikleri**INTERNET**16 Aralık 1998
(6.000.000 TL)**TOPRAKLAMA**17 Aralık 1998
(EMO Lokali - Ücretsiz)Yukarıdaki seminerler EMO Eğitim
Merkezi'nde gerçekleştirilmektedir.TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ*Odamızın kuruluş
yıldönümünü kutluyoruz.**44*

11 ARALIK 1998

Cuma Saat:20.30

BALÇOVA TERMAL TESİSLERİ Kardelen Salonu

**Yeni bir yıla giriyoruz;
ÜYELİK AİDATINIZI
ÖDEDİNİZ Mİ ?..****ENERJİ TASARRUFU HAFTASI ETKİNLİKLERİ**
25-30 OCAK 1999**"NERELERDEN ENERJİ TASARRUFU YAPABİLİRİZ?"**

LİSE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK ÖNERİ YARIŞMASI

SON BAŞVURU TARİHİ : 4 OCAK 1999
BAŞVURU YERİ : EMO İZMİR ŞUBESİ
1337 Sok. No:16 Adnan Kahraman/İZMİR
TEL-FAX : 469 34 35ÖDÜLLER
BİLGİSAYAR : 35.000.000 TL
İKLİMÇİYE : 18.000.000 TL
ÖĞÜNCÜYE : 10.000.000 TL**BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ
TOPLANTISI**24 Aralık 1998 Saat:18.00
EMO İZMİR ŞUBESİ • 469 34 35**YILBAŞI PROGRAMINIZI
YAPMADAN ÖNCE
ŞUBEMİZİ
ARAYINIZ!****KURSLARIMIZ DEVAM EDİYOR!**

WWE I	: Pazartesi-Perşembe 16.00-19.00
WWE II	: Pazartesi-Perşembe 19.00-22.00
WWE III	: Salı-Cuma 16.00-19.00
WWE IV	: Salı-Cuma 19.00-22.00
WWE V	: Cumartesi-Pazar 13.00-16.00
WWE VI	: Cumartesi-Pazar 16.00-19.00
ACAD	: Cumartesi-Pazar 09.00-13.00
C	: Çarşamba

WWE	:Windows/Word/Excel	Toplam: 60 Saat 40.000.000 TL
ACAD	:AutoCAD R/12	Toplam: 40 Saat 30.000.000 TL
C	:C++ Programlama Dili	Toplam: 24 Saat 20.000.000 TL
PASCAL	:Pascal Prog. Dili	Toplam: 24 Saat 20.000.000 TL

EMO EĞİTİM MERKEZİ

Bilgi için Tel-Faks

421 35 45 - 464 32 00

1997 yılı Aralık ayında yapılan bir Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında, Hükümet sözcüsü toplantı ile ilgili basını bilgilendirirken; Ulusal Yayınların Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hiç izlenmediğinden bahisle, halen Türk Telekomünikasyon AŞ bünyesinde bulunan vericilerin buradan alınarak TRT'ye geri verileceğini, bu çerçevede hazırlanan bir yasa tasarısının Hükümetleri tarafından TBMM'ne gönderildiğini ifade etti.

Vericiler Neden, Nasıl Devredilmmişti?

Kamuoyunca da çok iyi bilindiği gibi, 1988'li yılların iktidar sahipleri çocuklarının bu dünyada bir dikili ağaçları olmadığından sık sık yakınmaktadırlar. Bu arada bir yasa tasarısı hazırlanarak TBMM'ne sunulur. Tasarı ile TRT vericileri ve personelinin PTT'ye devri öngörülmektedir. Gereğesi ise; TRT vericileri ve PTT radyo linkleri her ikisi de dağ başlarındadır. Bu hizmet birleştirilirse duplikasyon önlenmiş olacaktır! Ancak tasarının önünde çok önemli bir engel vardır; Anayasa'nın 133. maddesi. Maddede, radyo televizyon yayıncılığı ile ilgili Devlet tekeli getirilmiştir. Bunun için de 323. maddenin mutlaka değiştirilmesi gerekmektedir. Çözüm kolay bulunur. Bu, "Anayasa bir defa delinmekle birşey olmaz" mantığıdır. Tasarı TBMM'den geçer. 1989 yılı başlarında 3517 sayılı yasa ile TRT vericileri ve personeli PTT'ye devredilir. Arkasından da ilk korsan yayıncılık serüveni "Magic Box" logosu ile dönemin Başbakanı'nın oğlunun ortaklığı ile başlar.

3517 sayılı yasa dönemin ana muhalefet partisi olan SHP'nin başvurusu ile Anayasa Mahkemesi'ne götürülerek iptal ettirilir. İptal hükmünün yürürlüğe girdiği 26.01.1991 tarihine kadar yeni bir düzenleme yapılmadığı için hukuki boşluk doğar. Bu hukuki boşluktan yararlanan özel yayın kuruluşları birbiri arkasına, neredeyse mantar gibi çıkarak, yayına başlarlar. Bu arada da vericilerde çalışan personel de İdari Yargı'ya giderek "TRT'deki görevlerine geri dönmelerine" ilişkin karar alırlar. Ancak bu yargı kararı da uygulanmaz.

Söz konusu özel televizyonların birbiri arkasına yayına başlamaları ile ülkede yeni bir kargaşa başlar; frekans kargaşası. Bu konuda da yasal bir düzenleme olmadığı için ortaya çıkan frekans kirliliği ülkemizin uçuş ve güvenlik sistemini tehdit eder hale gelir. 1994 yılında PTT'nin telekomünikasyonla ilgili birimlerinin özelleştirilmesini sağlamak amacıyla PTT ikiye bölünür. PTT'nin telekomünikasyonla ilgili birimleri 4000 sayılı yasa ile kurulan Türk Telekom AŞ'ye devredilir. Vericiler ve personeli de, bu yasa kapsamında olmamasına rağmen, bir protokol ile Türk Telekom AŞ'ye devredilir.

Vericiler Neden TRT'ye

Geri Verilmek İstiyor?

Vericilerin yeniden TRT'ye devri ile ilgili TBMM'ye sunulan ve halen gündemin 244. sırasında yer alan 688 sayılı tasarının genel gerekçesinde bu konu özetle şöyle ifade edilmektedir.

Bu tasarı ile 3517 sayılı yasanın Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi sonucu ortaya çıkan hukuki boşluk doldurulacaktır. Diğer taraftan PTT'ye devredilen personel tarafından bu devir işlemi aleyhine idari

TRT VERİCİLERİ ÜZERİNE

mahkemelerden alınan kararların uygulanması sağlanacaktır. Gereğede yer almayan ancak TRT Genel Müdürü tarafından basına yapılan açıklamada ifade edilen diğer neden ise; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 27 ilde TRT'nin izlenmediğini, bunun nedeninin ise kendi yayınlarının dağıtımını yapan Türk Telekom AŞ'nin gerekli proje ve yatırımları yapmadığından bahisle, vericilerin kendilerine devredilmezse durumun çok vahim olduğundan söz eder. Ayrıca ulusal yayınlar yalnızca söz konusu 27 ilde değil, diğer bölgelerde de frekans kargaşasından dolayı ortaya çıkan etrafı (diğer yayın kuruluşları tarafından yapılan etkileşimler, bozulmalar) nedeniyle iyi izlenmemektedir.

Vericilerin Devrine Kimler,

Neden Karşı Çıkıyor?

Radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınların düzenlenmesi amacıyla 1994 yılında 3984 sayılı yasa çıkarılır. Bu yasanın özel radyo ve televizyon kuruluşları ile ilgili beşinci bölümünde kuruluş ve hisse oranları 29. Maddede düzenlenerek;

"Belirli radyo ve televizyon kuruluşunda %10'dan fazla hissesi olanlar, diğer kamu tüzel kişiliklerinden ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak katıldıkları teşebbüs ve ortaklıklardan herhangi bir taahhüt için doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kabul edemezler ve menkul kıymetler borsasında muamelede bulunamazlar." hükmü yer almaktadır.

1998 yılının ilk yarısında yapılan elektrik dağıtım ihalelerine medya holdingleri de katıldılar. Medyanın bu holdingleri RTÜK'ün radyo ve tv kapatmasının sansürcü bir anlayış olduğundan bahisle maddenin değiştirilerek kapatma yerine para cezası verilmesini istediler. Bu kapsamda hazırlanan değişiklik tasarısı TBMM'ne sunuldu. Bu düzenleme ile beraber söz konusu yasanın 29. maddesi de yeniden düzenlendi. Böylece medya holdinglerinin enerji ihalelerinden yararlanabilmesinin önündeki engel kaldırılmış olacaktır.

Vericilerin TRT'ye devrini öngören tasarının 4. Maddesi TRT'nin finansmanının sağlanması amacıyla TEDAŞ, TEAŞ ve enerji dağıtım ihaleleri alan diğer kuruluşlardan alacağı payı %3.5'ten %7'ye çıkarmaktadır. Bu durum yukarıda sözü edilen medyanın çıkarlarına ters düşmektedir.

Tasarı bu şekilde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülürken elektrik dağıtım ihalelerine giren medya holdingleri kendi tv kanalları ve gazetelerinden "Elektriğe %7 TRT zammı yolda", "Elektriğe şimdi de TRT zammı geliyor" vb. yayınlarla tasarının bu şekli ile komisyondan geçmesini engellemek için hemen yayın bombardımanına başladılar.

Sonuç

Ulusal yayınların sağlıklı bir yapıya kavuşabilmesi için esas işlevi telekomünikasyon olan, Türk Telekom AŞ'den vericilerin alınarak yeniden TRT'ye geri verilmesi kaçınılmaz bir olgudur. Ancak siyasi partiler önümüzdeki seçimler nedeniyle bu tasarıyı TBMM'nin gündemine aldırılmayarak bu medya holdinglerini karşılarına almak istememektedir.

REKABETİN DENETİMİ

Mühendisler mesleklerinde asgari bir bilgi birikimine sahip olmak ve bu bilgiyi korumak ve geliştirmekle yükümlüdürler. Bu bakımdan bir mühendis için zaman faktörü en önemli çalışma faktörüdür.

Mühendis elindeki bir işe belirli bir zamanı ayırmak zorundadır. Aksi takdirde işinde asgari kaliteyi sağlayamaz.

Kapitalizm mal ve hizmet dolaşımında en iyi denetimin piyasanın kendi koşullarına göre yapılacağını, bu nedenle piyasaya asla müdahale edilmemesi gerektiğini düşünür. Bu görüş 19.yüzyıl ile 20. yüzyıl başlarında tam olarak uygulanmaya konmaya çalışılmıştır. Vahşi kapitalizm denen bu düşünce o kadar yaygındır ki o zaman liberalizmin bu düşüncesine en yoğun tepki olarak gelişen sendikal hareketi ve bunun doğal sonucu olan toplu sözleşme istemlerini Fransız Mahkemeleri, sözleşme hürriyetine aykırılık olarak kabul etmiş ve ilk toplu sözleşme taleplerini reddetmişlerdir.

Bugün arasıra bu görüş yine ortaya çıksa da tam anlamı ile uygulama yeteneğinin olmadığı biliniyor.

Tüm denetim kurallarının dışında hareket eden ve sadece rekabet ile denetlenmeye çalışılan piyasa kısa zamanda tekelleşme ve kalitenin yok olması sonucunu doğuruyor.

Bilgi birikimini gerektiren hizmet sektörlerinde kalite, yaşamsal önemde. Çünkü bu sektör, asgari kalite şartlarını taşımadıklarında topluma çok büyük zarar veriyorlar.

Mühendislik mesleği de bunlardan biri.

Mühendisler mesleklerinde asgari bir bilgi birikimine sahip olmak ve bu bilgiyi korumak ve geliştirmekle yükümlüdürler. Bu bakımdan bir mühendis için zaman faktörü en önemli çalışma faktörüdür.

Mühendis elindeki bir işe belirli bir zamanı ayırmak zorundadır. Aksi takdirde işinde asgari kaliteyi sağlayamaz.

Bilindiği üzere TUS Uygulama Esasları Yönetmeliği 5.2. maddesi EMO'nun mühendisin verdiği TUS hizmetini kısıtlayabileceği hükmünü taşımaktadır.

Bu hükme dayanarak EMO İzmir Şubesi, TUS puanlama sistemini hazırlayarak uygulamaya koymuştur. Bu sistem kabaca aşağıdaki esasları taşımaktadır.

TUS uygulama sistemine göre her mühendisin bir TUS taban puanı (1000 puan) var. Bu puan iki şekilde artıyor.

- 1-Mühendislikte geçen her yıl 30 puan,
- 2-SMM olarak geçen her yıl 50 puan (ek).

Bu şekilde mühendisin elinde bulunabilecek TUS işi bu puanla kısıtlanmış oluyor. Çünkü her işin bir puan karşılığı var ve yapılan iş için verilen puan, mühendisin TUS puanının üzerine çıktığı takdirde bu Oda tarafından kabul edilmiyor.

Oda'nın bu kısıtlama düşüncesine karşı Salihli'de bir elektrik mühendisi "Rekabet Kurallarına" aykırılık teşkil ettiği için Rekabet Kurulu'na başvurdu.

Rekabet Kurulu'nun 53/384-44 sayılı kararı 20/11/1998 tarih ve 23529 sayılı Resmi Gazete'de yayınlandı.

Karara göre Rekabet Kurulu iki açıdan inceleme yaptı;

1. Salihli bazında yapılan uygulamanın doğru olup olmadığı,
2. EMO'nun TUS hizmetinde bir sınırlama getirip getiremeyeceği.

Bu kapsam içerisinde tartışılan TUS uygulama esasları yönetmeliği hakkında hakkında Rekabet Kurulu,

"Her Şube tarafından yapılan uygulamanın ayrı ayrı denetlenebilme hakkını saklı tutarak, yapılan işlemlerde Rekabet Hukuku kurallarına bir aykırılık olmadığına karar vermiş ve kararında EMO'nun anılan yönetmelikle getirdiği kısıtlamanın, elektrik tesisatının kamu güvenliği açısından getirdiği öneme göre, mühendisin kar amacı ile yapabileceğinden fazla kontrollük hizmeti üstlenmesi ile ortaya çıkabilecek yaşamsal önemdeki sorunlara meydan vermemek için kamu yararına getirilen bir kısıtlama olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Belirtilen bu hukuki duruma göre EMO İzmir Şubesi, Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesine göre Rekabet Kurulu'ndan muafiyet isteme yoluna gidecektir.

GÜMRÜK BİRLİĞİ AŞAMASINDA TÜRKİYE'DE AKREDİTASYON

Doç Dr. Hüseyin UĞUR
(Ulusal Metroloji Enstitüsü Müdürü)

1. GİRİŞ

Yeni bir yıla girerken uluslararası ticaretin yaygınlaşması, yeni düzenlemeleri de beraberinde getirmiştir. Bilindiği gibi GATT Antlaşması ve AT ile Gümrük Birliği, güncel olarak ülkemizi ilgilendiren en önemli iki ticari uygulamadır. Tamamen serbest rekabet ortamına dayanan bu iki antlaşma ile gümrük duvarları kademeli olarak kalkmakta, yerine belirli hukuksal önlemler ile koruma, serbest rekabeti teşvik, anti-kartel gibi yasaları içermekte ve genel olarak "ticari ahlak" ile ilgili yapıyı oluşturmaktadır. Küreselleşen ticaretin organizasyonu için sadece yasal düzenlemeler yeterli olmamakta, bunun yanısıra teknik düzenlemeler de gerekmektedir. Bununla hedeflenen ise, her ülkenin, üretim, hizmet ve ticaret sektörlerinin oto-kontrol mekanizmaları ile uluslararası sisteme uygunluğunun tescil edilmesidir. Bu düzenlemeler aynı zamanda teknik engellerin kaldırılması için de son derece önemlidir. Ancak her çeşit uygunluğun onaylanması, organize bir belgelendirme sistemini gerektirir. Böylece çeşitli unsurların, yayınlanan standart, direktif, yönetmelik veya diğer kurallara uygunluğu, belgelendirme kuruluşlarınca incelenip onaylanır. Bu nedenle de ticarete ve üretime konu olan her türlü belgelendirme faaliyetlerinde bulunan kuruluşların yetkilendirilmeleri veya bir başka deyişle akredite edilmeleri gerekmektedir. Doğal olarak böyle bir sistemin oluşması gereği akreditasyon yöntemleri ve kurumlarına çok büyük önem kazandırmıştır.

Gerek GATT, gerekse Gümrük Birliği Antlaşmaları, Türkiye'de de, uluslararası nitelikte, teknik olarak yeterli, özerk ve kanunla kurulmuş bir akreditasyon sisteminin varlığını gerekli kılmaktadır. Bu sistem, ya çeşitli akreditasyon unsurlarından meydana gelir, ya da Batı Avrupa ülkelerinin

üzerinde çalıştıkları ve bazılarının da kurdukları gibi, her türlü akreditasyondan sorumlu tek bir "Milli Akreditasyon Konseyi"nden oluşur. Böyle bir Konseyin varlığı bir yandan Türkiye'yi olası bir teknik engellemeye karşı koruyacak, diğer yandan da organize bir akreditasyon sistemini kurmamış ülkelere karşı gerektiğinde teknik engellemelerde bulunabilecektir.

Birçok ülkede son otuz yılda önem kazanmaya başlayan akreditasyon kavramı, ne yazık ki tam olarak olgunlaşmamıştır. Hemen hemen her ülke

akreditasyon sistemini farklı oluşturmuştur. Ancak son beş yıldır süregelen çalışmalar sonucunda, AB ve EFTA ülkeleri (Avrupa Ekonomik Alan) akreditasyon sistemlerini önce harmonize etme, daha sonra da bir çatı altında toplama kararı almıştır. Bu gelişmeler üzerine ABD, Japonya, Güney Doğu Asya ve Güney Amerika ülkeleri de benzer çalışmalara başlamıştır. Burada vurgulanması gereken en önemli husus,

bütün bu ülkelerde şu anda da akreditasyon işlemlerinin çeşitli kuruluşlarca yürütülüyor olmasıdır.

Yapılan çalışmalar büyük ölçüde her türlü akreditasyonun bir ülke içinde, önce homojenleştirilmesi, daha sonra tek bir merkezde toplanması ve en son aşamada da uluslararası sisteme entegrasyonun sağlanmasına yöneliktir. Avrupa'nın oluşturduğu ve diğer ülkelerin de katılmayı tasarladıkları bu sistem Türkiye için son derece uygundur. Türkiye'de henüz bir akreditasyon olmaması ve tamamen yeni bir sistemin kurulmasının planlanması ülkemiz için büyük bir fırsattır. Ancak bunun doğru yapılabilmesi ve ileride problemsiz olarak uluslararası sisteme entegre olabilmesi için öncelikle Avrupa'daki akreditasyon işlemleri ve organlarının iyi incelenmesi gerekir.

Avrupa'da yürürlükte olan sistem ve kullanılan yöntemlerle ilgili bilgiler aşağıdadır.

II. AVRUPA TOPLULUĞU'NDA AKREDİTASYON İŞLEMLERİ

Avrupa'da genel olarak tüketiciye sunulan bir ürünle ilgili olarak temel altı aşama vardır:

1. Tasarım,
2. Üretim,
3. Üretim Testi,
4. Satış,
5. Tip Testi ve Onayı,
6. Denetim, Performans Testi ve Onayı.

Bu aşamalardan ilk dördü üretimi yapılan kuruluş içinde yapılır ve bunlarla ilgili temel prensipler ve sağlanması gereken minimum şartlar ISO 9000 serisi standartlarla belirlenmiştir. Avrupa bu standartları EN29000 serisi olarak aynen kabul etmiştir.

Beşinci ve altıncı aşamalar üretici dışında bağımsız laboratuvarlar tarafından yapılır ve teknik ölçüm ve test gerektirir. Bu laboratuvarların çalışma prensipleri ise EN45001 ve ISO Guide 25 standartları tarafından belirlenmiştir. ISO Guide 25 tam bir standart olmamasına rağmen, EN45000 serisi standartlardan daha kapsamlı olması nedeniyle bir standart olarak nitelendirilip kullanılmaktadır. EN45000 serisi ve ISO Guide 25 temel alınarak yeni bir standartın hazırlanma çalışmaları teknik birimlerce başlamış bulunmaktadır. Yeni standart bütün dünyada uygulanacaktır. Ancak, bu standart oluşuncaya kadar EN45000 serisi standartlar kullanılmaya devam edilecektir. Gerek EN29000, gerekse EN45001 standartlarının doğru uygulandıkları, bağımsız kuruluşlar tarafından kontrol edilemelidir. Bu kuruluşlara "Belgelendirme Kuruluşları" denir. ISO9000/EN-29000 konusunda faaliyet gösteren belgelendirme kuruluşlarının çalışmaları ile ilgili düzenlemeler EN45012 standardı, EN45001 konusunda faaliyet gösteren kuruluşların çalışmalarını düzenleyen kurallar ise EN45002 standardı ile belirlenmiştir.

Yukarıda belirlenen belgelendirme işlemlerinin yanı sıra, son ürün ile ilgili laboratuvar testlerinin dışında kalan işlemler için ürün belgelendirmesi ve bu sektörde çalışan kişilerin eğitimi ve sınanmasını içeren personel belgelendirmesi de gerekmektedir. Bu konularda faaliyet gösterecek kuruluşlarla ilgili kurallar da, ürün için EN45011, personel için EN45013 standartları belirlenmiştir.

Özetle, her ülkede temel dört tip belgelendirme yapılmaktadır. Bunun sonucunda belgelendirme işlemleri her ülkede farklı uygulanmasına rağmen

temel olarak dört unsurdan oluşmaktadır:

1) *Kalibrasyon, analiz ve test hizmeti veren laboratuvarlar:* Bunlar üretim veya ticarete konu olan her türlü ölçümü yapan laboratuvarlardır. Yapılan ölçümlerin, ulusal metroloji merkez veya enstitülerinde bulunan ulusal ölçme standartlarına izlenebilir olması ve ölçümlerin uluslararası kuruluşlarca belirlenen kurallara göre yapılması gerekir.

2) *Ürün veya hizmet sertifikası veren kuruluşlar:* Bunlar tüketiciye sunulan her ürünün (hizmet dahil) çeşitli standart, direktif veya kurallara uygun olarak üretilip, pazarlandığını onaylayan bağımsız kuruluşlardır. Bu kuruluşlar ister kendileri test laboratuvarları işletir, isterse bir üst maddede tanımlanan bağımsız laboratuvarların yaptıkları ölçümleri kullanırlar.

3) *Sistem belgelendirmesi yapan kuruluşlar:* Üretim veya hizmet sektöründe faaliyet gösteren bir kuruluşun belli bir kalite güvence modeline (örneğin ISO-9000 serisi) uygun faaliyet gösterdiğini tescil eden kuruluşlardır.

4) *Eleman belgelendirmesi yapan kuruluşlar:* Yukarıda belirtilen her üç konuda faaliyet gösteren kuruluşlarda çalışan teknik kişileri eğitip, sertifika veren bütün kuruluşlardır.

Her ülkede ulusal ölçekte bir kalite sisteminden bahsetmek için gerekli olan bu dört unsuru oluşturan kuruluşların etkinliklerini düzenleyen ve yetkilendiren bir akreditasyon sistemi gerekmektedir. Bazı ülkelerde bu dört konuda çalışan kuruluşlar birbirlerinden bağımsız olarak çalışan farklı organizasyonlar tarafından akredite edilirler. Ancak son yıllarda yaygınlaşan bir uygulamayla yukarıda bahsedilen dört belgelendirme konusunda birer kuruluş akreditasyondan sorumludur; ancak bu dört kuruluş bir şemsiye organizasyon içinde koordineli bir şekilde faaliyet gösterirler. Şemsiye organizasyon genellikle bağımsız çalışan tüzel kişiliğe sahip ve endüstri tarafından oluşturulan kuruluşlardır. Akreditasyonu yapan dört uzman kuruluşun, akredite ettikleri kuruluşların üzerinde olması ve bu kuruluşlarla herhangi bir çıkar ilişkisinde bulunmaması gerekir. Ancak bu şekilde bir çalışma ile sistem uluslararası alanda saygınlık kazanır ve tanınır.

Avrupa için ve belgelendirme kuruluşları için gerekli olan temel kurallar yukarıda değinildiği gibi EN45011, EN45002, EN45012 ve EN45013 standartlarıdır. Avrupa içinde genel olarak her dört

akreditasyon konusunu tek bir kurallar dizisi içinde, tek bir elden yürütme eğilimi vardır. Bu kurallar dizisi ise laboratuvarlar için EN45003 standardı ile belirlenmiştir. Bütün akreditasyonu kapsayacak şekilde EN45003 standardı EN45010 olarak genişletilmektedir. Devam eden bu çalışmaların en son ürünü prEN45010 olarak yayınlanıp ilgili kuruluşların görüşlerinin alınması amacı ile dağıtılmaktadır. EN45010 standart olarak yayınlandığında, akreditasyonun, tarafsız, bağımsız ve hukuksal bir temele dayanan tüzel kişiliğe sahip bir kuruluş olmasını öngörmektedir. Bu nedenle Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ya bir "Milli Akreditasyon Konseyi" kurmuşlardır, ya da mevcut çeşitli akreditasyon unsurlarını birleştirerek merkezi bir konseyin oluşturulması için çalışmaktadırlar. Şu ana kadar her türlü akreditasyonu tek bir konsey altında toplamış ülke sayısı yedidir. Diğer ülkeler de bu konudaki çalışmalarına devam etmektedir.

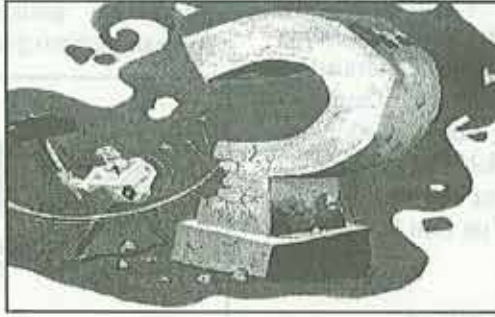
Avrupa sisteminin homojenleşmesi aşamasında karşılaşılan en büyük güçlük laboratuvar akreditasyonu açısından yaşanmaktadır. Bu konuda ilk problem, yıllardır kalibrasyon ve test laboratuvarlarının yapay bir şekilde ayrılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Test laboratuvarları birliği WELAC ile kalibrasyon laboratuvarları birliği WECC 1994 yılı sonunda EAL (Avrupa Laboratuvar Akreditasyonu) bünyesinde birleşmişlerdir. Bu gelişme test ve kalibrasyonu ayrı tutmaya çalışan bazı ülkeler için zorluk yaratmış ise de bütün laboratuvar akreditasyonunun tek bir merkezden yürütülmesi için çalışmalara da başlamışlardır.

İkinci güçlük, laboratuvar akreditasyonunun genel ulusal metroloji enstitüleri tarafından yapılması ile çıkmıştır. Teknik olarak akreditasyon ve sonraki kontroller sırasında ulusal enstitünün laboratuvar ve elemanlarından yararlanması, akredite olan laboratuvar arasında yapılan teknik karşılaştırmaların ulusal enstitü tarafından organize edilip denetlenmesi, idari olarak da akreditasyonun bu enstitülerce yapılmasını gerektirmiştir. Ancak laboratuvar akreditasyonu ile diğer üç tip akreditasyonun sıkı bir ilişki içinde olması sorun yaratmış, Batı Avrupa uzun dönemde laboratuvar akreditasyonunun da diğerleri gibi akreditasyon konseyleri aracılığı ile yapılmasına karar vermiştir. Başta Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya olmak üzere bir çok ülke yeni sisteme geçmek için çalışmalara

başlamıştır. Fransa ve İngiltere, ülkelerinde gerekli yasal değişiklikleri yaparak yeni sisteme uyum sağlamışlardır. Diğer ülkeler de bu konularda önümüzdeki yıllarda gerekli düzenlemeleri yapacaklardır.

Üçüncü güçlük, uzun zamandır çalışmakta olan laboratuvar akreditasyonu ile diğer konular arasındaki kopukluktan kaynaklanmaktadır. Bunun en büyük nedeni laboratuvar akreditasyonunun, üzerinde uzlaşmış kurallarca, yapılması uzun zamandır organize bir sistemin varlığı ve Avrupa'da 17000 laboratuvarın bugüne kadar akredite olmasına karşın, diğer akreditasyon konularında belli bir belirsizliğin bulunması, sistemin çok yeni ve kapsamının da çok dar olmasıdır.

Bu farklılığın en belirgin örneği uluslararası kuruluşlar bünyesinde görülmektedir. Avrupa'da laboratuvar akreditasyonundan sorumlu kuruluşlar EAL (European Accreditation of Laboratories), diğer akreditasyon kuruluşları ise EAC (European Accreditation For Accreditation) adlı organizasyonu oluşturmuştur. EA Avrupa'daki bütün akreditasyon kuruluşlarını bünyesine alıp, aralarında işbirliğini sağlamayı hedeflemektedir.

Ülkeler arası tanıma ise hükümetler seviyesinde olmayıp, birliğe üye ülkelerin akreditasyon kuruluşları arasında olmaktadır. Buna göre Akreditasyon Sisteminin tanınmasını isteyen ülkenin Akreditasyon Konseyi daha önce tanıma işlemlerinden geçmiş ülkelerin kuruluşlarıncı, başta EN45003 olmak

üzere, çeşitli kurallara göre denetlenmekte ve bu denetime göre karar verilmektedir. Her ne kadar EN45003 laboratuvar akreditasyonu yapan kuruluşlar için hazırlanmışsa da EN45010 standardı yürürlüğe girdiği zaman diğer akreditasyon konularını da kapsayacaktır. Bu amaçla kullanılan bir başka referans da ISO Guide 58'dir. Bu konularda hükümetler ise ülkeyi temsil ile görevli akreditasyon kuruluşunu oluşturmak ve bunu Avrupa Topluluğu'na bildirmekle yükümlüdürler. Özetle Konseyin bir kanunla oluşması veya Dışişleri Bakanlığı'nın, bu kuruluşu resmen bildirmesi yeterli olmamakta, mutlaka birlik üyesi diğer kuruluşlarca teknik ve idari denetimden geçmesi gerekmektedir. Bu denetimden beklenenler arasında, Akreditasyon Konseyi'nin özerk bir yapıya sahip olması, akredite edeceği kuruluşlarla çıkar ilişkisi veya çıkar çatışması bulunmaması, teknik olarak yeterli olması ve

ülkenin tamamı için (askeri ve bilimsel kuruluşlar dahil) faaliyet göstermesi vardır. Teknik denetim, akreditasyon sisteminin tamamını içerebileceği gibi tercihen sistemin her unsurunun (örneğin laboratuvar akreditasyonu gibi) teker teker denetlenmesi olarak da yapılabilir. Bu, verimliliği büyük ölçüde arttıran bir sistemdir. Denetmeden geçen ülke, MRA (Multilateral Recognition Agreement) kapsamına alınır ve verdiği belgeler MRA kapsamındaki diğer ülkeler tarafından tanınır. MRA bazı dokümalarda MLA (Multi Lateral Agreement) olarak da geçer ve Türkiye için asıl hedeftir. Bunun sağlanması durumunda Türkiye'deki belgelendirme faaliyetleri Avrupa tarafından, Avrupa'daki belgelendirme faaliyetleri de Türkiye tarafından karşılıklı olarak tanınacaktır.

Avrupa'nın kurduğu sistem, idari ve teknik konuları birbirinden ayırmıştır. Bu nedenle Yunanistan gibi bazı ülkeler EA'a üye iken yeterli teknik altyapı oluşturamadıklarından MRA dışında kalmışlardır. Bir başka deyişle, EA karar organlarında yer almasına ve alınan kararları etkilemesine rağmen kendi kuruluşlarının verdiği sertifikalar diğer ülkelere tanınmayabilir. Ancak Topluluk üyesi ülkeler politik nedenlerle birbirlerine gerekli kolaylığı göstermektedirler. Aynı kolaylığın Topluluk dışındaki ülkelere gösterilip gösterilmeyeceği konusunda belirsiz bir durum vardır. Bu konunun aynı zamanda teknik korumacılığın bir parçası olduğu düşünülürse Türkiye için durumun önemi daha iyi anlaşılabilir. Türkiye, öncelikle MRA kapsamına girmeyi hedeflemeli daha sonra da EA'ya tam üye olmaya çalışmalıdır.

III. TÜRKİYE'DE AKREDİTASYON KONUSUNDAKİ GELİŞMELER

Türkiye'de önce UME 1994 yılında TKS (Türk Kalibrasyon Servisi) adı altında bir laboratuvar akreditasyon sistemi oluşturmuştur, daha sonra da TSE 1995 yılında KAMK (Kalite ve Akreditasyon Milli Konseyi) adlı bir kuruluş oluşturarak her alanda akreditasyona başlamıştır. Her iki sistemin de yönetmelikle kurulmuş olması ve birer kuruluşa bağlı olması üzerine uluslararası nitelikte ve tam bağımsız bir akreditasyon konseyinin kurulması çalışmaları başlamış ve 1995 yılı sonunda böyle bir konseyin kurulmasına ilişkin kanun tasarısı TBMM'ne gönderilmiştir. Çeşitli komisyonlarda görüşülen teklif 1998 yılında TÜRKAK'ın (Türkiye Akreditasyon Konseyi) kurulabilmesi amacı ile Meclis Genel Kurulu'nun gündemine girmiştir. Kanun teklifinin 1998 yılı sonu veya 1999 yılı başlarında yasalaşması beklenmektedir.

Kanun teklifi yasalaştıktan sonra, 6 ay içinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın (DTM) gerekli hazırlıkları yapıp, ilgili yönetmelikleri hazırlaması ve ilk genel kurul toplantısı öngörülmüştür. Bu nedenle DTM 1998 yılı ortalarında gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için çalışmalara başlamıştır. Bu konuda çalışacak yerli ve yabancı uzmanlar tespit edilmiş ve çalışmaları koordine eden bir yönlendirme kurulu oluşturulmuştur. Bu konudaki çalışmaların 1999 yılının ilk aylarında tamamlanması beklenmektedir.

Toplanacak ilk genel kurulun yapılan çalışmaları benimsemesi ve uygun bir yürütme kurulu seçmesinden sonra TÜRKAK, akreditasyonlara başlayacak ve EA'ya üyelik için başvuracaktır.

Türkiye akreditasyonu problemini çözdükten sonra uluslararası sisteme uyum açısından ticarete konu olan ölçümleri ele alacaktır. Öncelikle mevcut sistemin uluslararası sisteme uygun olup olmadığı incelenecek, daha sonra eksiklerin giderilmesi için çalışmalara başlanacaktır.

Son olarak da yukarıda değinilen sistemin dışında kalan ölçüm ve belgelendirmenin nasıl yapılacağı konusunda çalışmalara başlanacaktır. Ancak bu şekilde GATT ve Gümrük Birliği Antlaşmalarının gerekleri yerine getirilebilecektir.

M. Macit MUTAF
EİK MÜD.

- METESAN
- ENTES
- SIEMENS AYDINLATMA
- VEKSAN
- TETSAN
- ALCATEL KABLO

★ "Uygun koşullar için
bize ulaşın"

Tel: 0.232.469 95 95 - 458 62 83 Fax: 0.232.469 78 69
1203 / 8 Sokak No: 2 / P Yenışehir - İZMİR

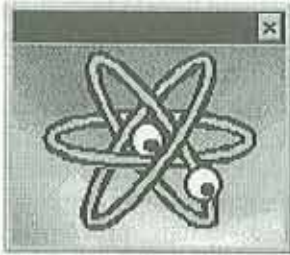
EYVAH VİRÜS VAR!

Bilgisayarımız açılmıyor, veya uygulamalarınızda gariplikler mi meydana geliyor? Bilgisayarımıza bir virüs bulaşmış olabilir. Bu hemen herkesin başına gelmiş bir durumdur. Bu yazımızda donanım ile ilgili yazı dizimize ara vererek çok fazla sorulan bu virüs problemine biraz değinmek istedik.

VİRÜS NEDİR?

Hayatımızı zehir etmek için virüsler dosyalara ve "boot" sektörlerine bulaşabilir. Bunlar boyut olarak küçük, hatta bilgisayarımızdaki en küçük programlardır. Boyutlarının küçük olmasının nedeni, fazla dikkat çekici olmamaları için makina dilinde yazılmış olmasıdır.

Peki insanlar neden virüs yazar? Bunun nedeni belki de, virüs yazarların kullanıcıya zarar vermekten çok antivirüs geliştiricilerini hedef almasıdır.

Bilgisayar virüsleri kendilerini bir yere bulaştırıp (bu bir program ya da bir bilgisayar olabilir) bilgisayar kaynaklarından yararlanarak kendilerini çoğaltabilirler. Bunun belirtileri zararlı, hatta yıkıcı olabilir. Biyolojik virüsler nasıl bir toplumda kişiden kişiye yayılıyorsa, bilgisayar virüsleri de bir programdan diğer bir programa, bir bilgisayardan bir başka bilgisayara bulaşabilir.

Bugüne kadar 1000'den fazla virüsün ortaya çıktığı biliniyor. Hergün de 6 yeni virüs yaratılıyor. Sınıflandırma yapacak olursak 3 çeşit PC virüsü var: dosyalara bulaşan virüsler, "boot" sektör virüsü ve makro virüsleri. Bilinen virüslerin yaklaşık %85'i elektronik tablolama, oyun gibi uygulamaları içeren .EXE ve .COM uzantılı dosyalara bulaşıyor. Ne zaman bir kullanıcı, virüs bulaşmış bir uygulamayı çalıştırır, ilk önce virüs kodu çalışır ve kendini bilgisayarın ana belleğine kopyalar ve bu şekilde kullanıcının sonradan çalıştırdığı diğer dosyalara bulaşır. Yerleştikten sonra virüs, denetimi yine bulaşmış uygulamalara

devreder; kullanıcı bunun varlığından habersiz işlerine devam edecektir. Doğal olarak virüslü program bir şekilde başka bir bilgisayara bulaşacaktır. Bu ya elden ele dolaşan disketlerle ya da bilgisayar ağlarından olabilir. Bir döngü bu şekilde başlar.

VİRÜSLERDEN NASIL KURTULURUZ?

İlk virüslerin belirmesiyle antivirüs yazılımları da piyasaya çıktı. Virüs tarama programları, bilgisayar sistemlerinin virüs bulaşmış bir şekilde hareket edip etmediğini ve düzenli olarak programların kuşku yaratacak değişikliklere uğrayıp uğramadığını kontrol eder.

Bir virüs bulunduğu zaman yok edilmelidir. Bunu en kolay ve en temiz yolu bulaşmış programı silmektir. Bu tıpkı bir bağışıklık hücresinin hastalıklı hücreyi yok etmesine benzetilebilir. Tarama programları hastalıklı dosyaları silmekten çok, onları mümkün olduğunca onarmaya çalışır. Eğer belli bir virüse ait özel tarama programı, virüs bulaşmış bir dosya bulursa, genellikle virüs kodunu silip dosyayı onarmaya çalışır. Tarama programı yazarlar virüslerin temel yapılarını kullanarak düzenelence virüsü tanıyacak programlar yazmaktadırlar.

Güntümüzde internet'le bilgisayarla elektronik iletişimin artmasıyla makro virüsleri daha çok önem kazanmaktadır. Gelişmiş posta ve dosya aktarım işlevleri sayesinde, kullanıcı eskkiye göre daha hızlı ve kolay doküman ve program paylaşabiliyor. Bu da virüs probleminin daha da çabuk yaygınlaşmasına neden oluyor.

BİR KALİTE HASADI

"A QUALITY HARVEST"

Bir zamanlar uçsuz bucaksız bir krallığa hükmeden bir kral ve kraliçe yaşardı. Ülkede yaşayan insanlar, çözemedikleri problemlerini, kral ve kraliçenin huzuruna getirirlerdi. Kral ve kraliçe bir problemi çözer çözmez, onun yerini hemen ardından bir başkası almaktaydı. Kral ve kraliçe krallığın devamı için tüm problemlerin çözümlenmesinin zorunlu olduğunu biliyorlar, ama çoğu zaman sınırlı başarılarından öteye gidemiyorlardı.

Dolayısıyla ülkedeki en bilge kişinin bulunması için haber salıp, adamlarını ülkenin dört bir yanına yolladılar. Nihayet bilge kişi bulunup, kraliyet sarayına getirildi. Bilge kişi, beraberindeki nöbetçi ile sarayın uzun ve geniş koridorlarında ilerlerken, koridorlara çıkan odaları temizleyen hizmetçileri fark etmekten de geri kalmadı. Koridorun sonunda, meşe ağacından yapılmış heybetli bir kapının açılmasıyla birlikte kendilerini kral ve kraliçenin huzurunda buldular.

"Saygıdeğer majesteleri" dedi bilge kişi, "Sizlere nasıl hizmet edebilirim?"

"Ey bilgelerin bilgisi" diye başladı kraliçe, "Ülkedeki problemler giderek artmakta ve görünen şu ki problemlerin birini çözer çözmez yerini iki problem alıyor. Ne yapabileceğimizi söyle bize".

"Problem mi? Problemlerin arttığını nereden biliyorsunuz?" diye sordu bilge kişi.

"Duyduğumuz, gördüğümüz tüm problemlerin kaydını tutuyoruz" diye yanıtladı kral.

"Bunlar ne tip problemler?" diye tekrar sordu bilge kişi.

"Ziraattan, finansa, ordudan, tekstile, fırıncılıktan, ayakkabıcılığa olabilecek her yerde problemler mevcut." dedi kral.

"Sarayın içerisinde ilerlerken büyüklüğü beni çok etkiledi." dedi bilge kişi. "Sanıyorum sarayda birçok oda var, öyle değil mi?"

"Düzinelerce." diye yanıtladı kraliçe, "Ama bunun konuyla ilgisi ne?"

"Sarayı ziyarete gelmeyi çok uzun bir süre oluyor, lütfen merakımı bir an için hoşgörün" dedi bilge; kendini onaylayan

kraliçeyi ve omuz silken kralı gözleyerek. Kral sabırsız bir şekilde yüzüklü parmaklarını asasının üzerinde tıkırdatmaya başlamıştı bile. Bilge içinden kıs kıs güldü, çünkü insanların önlerine serilen faydaları ve ödülleri fark edecek kadar açık yürekli ve sabırlı olamamaları yüzünden sayısız öğrenme fırsatını teptiklerini uzun yıllar boyu tecrübe etmişti.

"Buraya gelirken odaları temizleyen hizmetçileri farkettim." diyerek devam etti. "Saraydaki tüm odaları her gün temizleyecek kadar çok hizmetçinin olmasa gerek. Lütfen söyler misiniz, hangi odaların temizlenmesi gerektiğine nasıl karar veriyorsunuz?"

"Çok basit" dedi kraliçe. "Her zaman en büyük ve en kirli odaları önce temizletiyoruz." "Peki bu size ne sağlıyor?"

"Hizmetçiler için işin çoğunun üstesinden gelmiş olma anlamına geliyor. Dahası onları diğer odaları da temizlemeye sevk ediyor." dedi kraliçe.

"İşte majesteleri" dedi bilge kişi. "Yanıt burada, en basit gerçeklerde yatıyor. Bir an için ülkenizi sarayınız, problemlerinizi de kirli odalarınız olarak düşünün. Sadece siz, ikiniz tüm krallığı temizleyemezsiniz. Sadece önünüze konan problemleri çözerek bunların ülkedeki en "büyük" ve "kirli" olanlar olup olmadığını bilemezsiniz. Niceliğini bilmediğiniz problemlerle uğraşarak, en önemlileri ile uğraşmaktan duyacağınız hazı elde edemezsiniz. Yine de, krallıktaki en kirli odaları yani en büyük problem alanını temizleyerek anlattığım bu iki konunun üstesinden gelebilirsiniz, öyle değil mi?"

"Çok basit görünüyor" diye çıkıştı kral.

"Tabi ki öyle" dedi bilge kişi. "En iyi yaklaşımlar her zaman basit olanlardır. Olabildiğince basit, ama daha fazla değil.

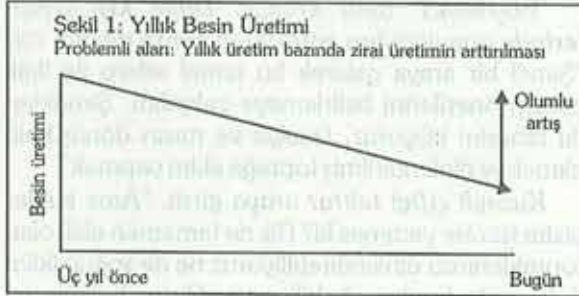
Karmaşıklık, maliyeti ne olursa olsun, her zaman uzak durulması gereken bir tuzaktır. Peki krallıktaki en "büyük" ve "kirli" problemler hangileri?"

"Artan nüfusa yetecek kadar tahıl üretmek her zaman için en büyük problem" dedi kral. "Son üç yıldır üretim düşmekte ve ne yaptysak önüne geçemedik."

Bilge kişi bir parça kağıt ve kalem

istedi. "Problemleri her zaman kağıt üzerinde çalışmayı yeğlerim." diyerek söze başladı. "Problem, çiftçilerin son üç yılda bütün krallığa yetecek kadar tahıl yetiştirmekte sıkıntı çekmeleri ve son üç yıldır üretimin düşmesi. İşte şimdi bütün krallığı kalkındırmak yerine, daha ufak ve ölçülebilir problem var elimizde". Daha sonra çizdiği şekli (Şekil 1) kral ve kraliçeye de gösterdi. "Krallığa en büyük katkıyı sağlayabilecek belirli bir alan seçtik böylece" dedi bilge kişi. "Ama problem hala çok genel ve havada. Daha ileri giderek probleme özgü detaylı bilgi elde etmeliyiz.

"Tahmin ettiğim kadarıyla, kralım spor için avlanmakla beraber, bu çabaları saraya yiyecek de sağlamış oluyor" diye ekledi bilge kişi. Hem kral hem de kraliçe bunu onayladılar.

"Arazilerinizde birçok geyik sürüsü var. Hangi sürüyle avlanacağınızı belirledikten sonra sürünün içinden avlayacağımız geyiğe nasıl karar veriyorsunuz?"

Kral biraz düşündükten sonra; "Doğal olarak en büyük hayvanlardan birini gözüme kestiriyorum" diye yanıtladı.

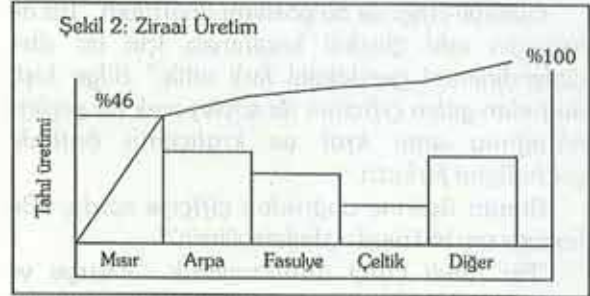
"Peki niye büyük olanlardan biri?"

"Çünkü büyük geyik daha çok insanı doyurabilir. Bir büyük geyik yerine ancak iki küçük geyik avlarsanız aynı miktarı elde edersiniz".

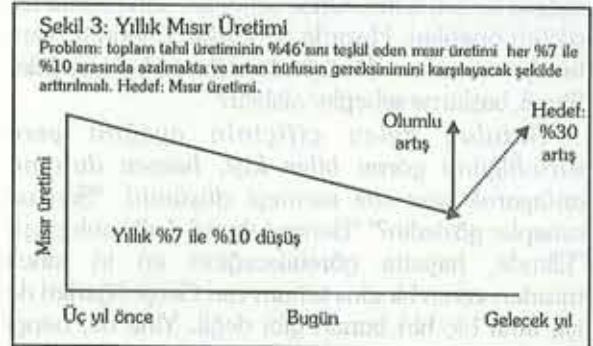
"O zaman akla hemen bir başka ilke geliyor. Sürüdeki en büyük "problemi" hedef alın. Çünkü büyük problemi halletmek, ufak iki problemi çözmekten daha fayda getirecektir, çoğu zaman da daha az çaba gerektirir. Hedefimize ulaşabilmek için gayretimizi ve dikkatimizi sürüdeki en büyük "problem" üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Şu halde tarım ve tahıl üretimindeki en büyük problem nedir?" diye sordu bilge kişi.

"Mısır" dedi kral. "Bütün krallık mısırla besleniyor. Hayvanlarımız mısırla besleniyor, mısırı öğütüp un, dolayısıyla ekmek yapıyoruz." Ardından kral hizmetçilerden birine deri kaplı bir defter getirmesini emretti. Bilge kişi de defterdeki kayıtları inceledikten sonra aşağıdaki grafiği

çizdi (Şekil 2) "Yani mısır tüm tahıl üretiminin %46'sını teşkil ediyor" dedi bilge kişi. "Ama mısırın gerçekten de en büyük problem olduğu kanısına nasıl vardınız?" Bu soruyu kraliçe yanıtladı. "Mısır kışın silolarda saklıyoruz. Son üç yıldır silolarımızda %7 ile %10 arasında daha az mısır saklanıyor. Mısır seviyesi daha da düşerse ciddi bir katlık baş gösterecek". "Tamam" diye onayladı bilge kişi. "Artık problemimizi, gayretlerimizi odaklayabilecek bir biçimde ifade edebilir ve iyileştirmek için hedef belirleyebiliriz. Yeterli stoğa ulaşabilmek için üretimi ne kadar arttırmak gerekir?"

"%30 veya daha fazla" dedi kral. Bu bilgi üzerine bilge kişi aşağıdaki şemayı hazırladı (Şekil 3). "Nihayet problemimizi somut olarak ifade edebildik ve bir hedef belirledik. Peki, üretimdeki bu düşüşün sebepleri nelerdir?" diye sordu bilge kişi. "Son birkaç yıldır yağış az" diye yanıtladı kraliçe.

"Yağmur bize Tanrının bir armağanıdır" diye yanıtladı bilge kişi. "Yağmura müdahale edemeyiz ama suyun azlığı pekala tahılların büyümesini geriletecektir. Başka neler üretimin düşmesine neden olmuş olabilir?"

"Bilemiyoruz" dedi kral rahatsızlıkla.

"Tabii" dedi bilge kişi. "Nasıl bilebilirsiniz ki? Toprağı siz mi sürüyorsunuz? Tohumları siz mi ekiyorsunuz ve hasat yapıyorsunuz? Hayır! Tabii ki siz değil, çiftçiler yapıyorlar tüm bunları. En iyisi, ülkenin dört bir yanından en iyi çiftçilere, bize katılmaları için haber yollayalım. En hızlı

sürücülerinizi görevlendirin bu iş için. Yarn problemimin analizine hep beraber devam edelim".

"Cephedeki" çiftçiler

Ertesi gün, ülkenin dört bir yanından çiftçiler saraya ulaştılar; doğudan, batıdan, kuzeyden ve güneyden. Bilge kişi onlara bir önceki günün faaliyetlerini anlattı ve herkes mısır rekoltesinin yavaş yavaş azaldığı konusunda birleşti.

Kuzeyden gelen çiftçi "Sanırım sebep toprak" dedi. "Aynı toprağa arka arkaya iki yıl mısır ekebiliyorsunuz ama üçüncü sene rekolte düşüyor."

Güneyli çiftçi de bu gözlemi doğruladı. "Biz de toprağın eski gücünü kazanması için bir süre dinlendirilmesi gerektiğini fark ettik." Bilge kişi, doğudan gelen çiftçinin de söyleyecek bir şeyleri olduğunu ama kral ve kraliçenin önünde çekindiğini farketti.

Bunun üzerine doğrudan çiftçiye sordu; "Bu konuda sen bizi nasıl aydınlayabilirsin?"

"Biz" dedi çiftçi duraksayarak. "Fasulye ve mısır dönüşümlü olarak ektiğimizde iyi sonuçlar aldık".

Bunun üzerine kuzeyli çiftçi hemen atıldı. "Bunlar sizin için uygun olabilir, ama biz sadece mısır ekebiliyoruz. Hem topraklarımızın hepsi ekili olduğu için dinlendirebilmemiz de söz konusu değil. Ne yapmalıyız?" Bilge araya girdi; "Lütfen her seferde sadece bir tek konu. Önce sebepler, daha sonra ise çözüm önerileri. Hazırda bir çözüm önerimiz, yani fasulye ve mısırın dönüşümlü ekilmesi bulunsa bile. Şimdi, başka ne sebepler olabilir?"

Batıdan gelen çiftçinin ayağını yere sürdüğünü gören bilge kişi, hemen durumu anlayarak ona söz vermeyi düşündü. "Sen ne sebepler gözledin?" "Bence tohum" dedi batılı çiftçi. "Elimde, hayatta görebileceğiniz en iri taneli mısırları veren bir cins tohum var. Gerçi diğerleri de iyi, ama hiç biri bunun gibi değil. Yine de, hangi tohum olursa olsun, birkaç sene içinde rekoltesi düşüyor".

"Güzel" dedi bilge kişi. "Başka?" Çiftçiler düşünce dururken, havayı tekrar kokladı ama başka fikir çıkacak gibi görünmedi. Bunun üzerinde aşağıdaki tabloyu hazırlamaya başladı. (Şekil 4)

Bilge kişi gülümseyerek tekrar konuşmaya başladı. "Problemler yabancı otlar gibidirler. Kökünü söküp atmadıkça onlardan kurtulamazsınız. Bu şekil mısır üretimindeki düşüştün muhtemel sebeplerini gösteriyor. Daha birçok irili ufaklı sebep mevcut olabilir, ama en önemlisi toprağın zayıflaması olarak görünüyor".

"Büyüleyici" dedi kraliçe. Bilge kişi çiftçilerinde onayladığını gördükten sonra devam etti "Şimdi bir araya gelerek bu temel sebep ile ilgili çözüm önerilerini belirlemeye çalışalım. Şimdiden iki tanesini biliyoruz, fasulye ve mısır dönüşümlü ekmek ve dinlendirilmiş toprağa ekim yapmak".

Kuzeyli çiftçi tekrar araya girdi. "Ama bunlar bizim işimize yaramaz ki? Biz ne tamamen ekili olan topraklarımızı dinlendirebiliyoruz ne de soğuk iklim dolayısıyla fasulye ekebiliyoruz. Bizim halimiz ne olacak?" Bilge tekrar etrafına bakında ve batılı çiftçinin yine ayağını sürdüğünü görünce ona sordu, "Üretken kafanın içinde yine neler var bakalım?"

"İşe yarar mı yaramaz mı bilemiyorum ama" dedi çiftçi; "Ben bir miktar da hayvan besliyorum. Ahırda biriken hayvan dışkılarını da kürekle dışarıya taşıyorum. Nasıl oldu bilemiyorum, ama bir miktar tohum dışkı yığınının etrafına düşmüş. Gördüğüm en büyük mısırlar işte bu dışkı yığının çevresinde büyüdü".

"Bunun bizim problemimizle ne ilgisi var?" diye söyledi kral.

"Kralım" dedi bilge kişi, "Hayvanlar mısırla besleniyorlar, belki de mısırın içinde bulunan bazı önemli öğeler dışkı yoluyla dışarı atılıyor. Her şey bir döngü içerisinde yer alır. Belki de zayıflayan toprağı canlandırabilmek, güçlendirebilmek için anahtar teşkil edebilir".

"Evet" diye onayladı kuzeyli çiftçi, "Şimdi siz söyleyince hatırladım. Ben de dışkı yığınları çevresinde çok iyi büyüyen benzeri mısır bitkileri gördüm".

"Hah!" dedi bilge kişi, "Şimdi bir şeyler yakaladık işte. Anladığım kadarıyla ülkenin kuzey taraflarında birçok hayvan var, öyle değil mi?"

Çiftçi başıyla onayladı. "Öyleyse hayvan dışkısını, temel sebebimize yani zayıflayan toprağa karşı bir önlem olarak belirleyebiliriz".

Bilge kişi, kendisine gülümseyen kral ve

kraliçeye dönerek "Majesteleri" dedi, "İzninizle size tahıl rekoltelelerini iyileştireceğine inandığım bir dizi faaliyet tavsiye ediyorum. Öncelikle çiftçiler baharda hayvan dışkılarıyla gübreledikleri topraklara mısır ekecekler ve gelecek yıl gelişmeleri gözleyecekler. Fasulye ve mısırı döngüsel olarak ekebilecek durumda olanlar aynı şekilde devam edecekler, çünkü bu görünürde iyi sonuç veriyor. Seneye rekolte sonuçlarını alır almaz, öğrendiklerimiz ışığında bir sonraki sene projeyi daha da geliştirebilmek için çalışacağız. Ben bunu bir döngü olarak adlandırıyorum. Ak, yetiştir, kontrol et ve sonuçlar doğrultusunda faaliyette bulun".

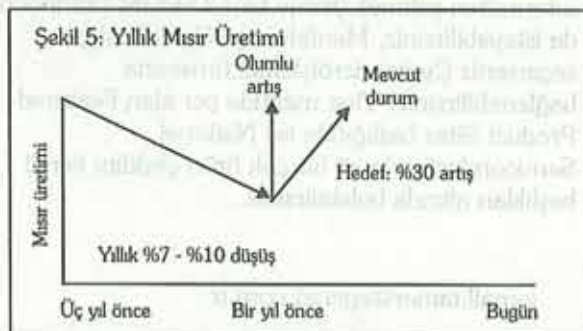
"Bunu tüm ülkeye duyurarak uygulanmasını emredeceğiz" dedi kral. "Neden su ve tohum konusunda hiç ilgilenmediniz?" diye sordu kraliçe bilge kişiye.

"Eğer üçünü de ele alsaydık, hangisinin işe yarayıp, hangisinin yaramadığını nasıl anlayacaktık? Ayrıca, nehirlerden su taşımak için büyük kanallar inşa etmek hazineye büyük yük getirecekti ve bol suyun yorgun düşmüş topraklarda yüksek tahıl rekoltesi sağlayabileceği konusunda benim ciddi şüphelerim var. İkincisi, yani tohum konusu ilginç olabilir. Bahsedilen tohumların belirlediğimiz çözüm doğrultusunda gelecek sene nasıl sonuç vereceğini bekleyip görelim. Eğer tohumlar hala diğerlerinden iyiyse, belki bir yarışma düzenleyip en iyi tohumu kimin ürettiğini belirler, daha sonra bu cins tohumun tüm ülke çapında ekimini yaygınlaştırmayı düşünebiliriz" diyerek fikrini belirtti bilge kişi.

"Harika fikir" dedi kraliçe. "Bekleyip görelim!"

İLK YIL SONUÇLARI

Yaklaşık bir sene sonra bilge kişi çiftçilerle birlikte saraya gelerek kral ve kraliçenin huzuruna çıktı. "Değerlendirmeniz doğru" dedi kral memnuniyetle, "Mısır rekoltesi tüm ülkede beklenen üzerinde bir rakama ulaştı. Batıdaki çiftçi hayatımda gördüğüm en iri taneli mısırları yetiştirdi. Bu mısır tohumlarını kullanarak gelecek senenin rekoltesi daha da arttırabileceğiz".

"Mısır rekoltesi ne kadar arttı?" diye sordu bilge kişi, "%35'ten fazla!" diye yanıtladı kraliçe Şekil 5'i bir parça kağıt üzerinde çiziktirirken bilge kişi şöyle konuştu;

"Mükemmel!"

"Hiç çaba harcamadan hedefimize ulaştık. Gübre kullanmak üzere belirlediğimiz önlemimizin uygulaması sonucunda belirgin bir rekolte artışı oldu. Şimdi yapılması gereken, belirli standartlar getirerek, bu iyileşmenin tüm ülke çapında, her yerde devam ettirilmesini sağlamak. Öyle bir proses geliştirelim ki, toprağın her yerde yenilenmesini, güçlenmesini temin edelim."

"Mutlaka yapılacak" dedi kral kararlı bir şekilde. "Sadece bu iyileşmeyi başka nelerde yayabileceğimize karar vermeliyiz."

"Ben başladım bile" dedi bir çiftçi. "Bu seneki lahana ve arpa rekolteleleri de öncekinden daha iyil!"

"Öyleyse tüm ekili alanları güçlendirelim" diye atıldı kraliçe.

"Mükemmel" dedi bilge kişi, başarıya ulaşmanın herkeste yarattığı gururu fark ederek "O halde gelecek sene için neler yapacağımızı planlamalıyız. Ben tohum konusunu incelemeyi öneriyorum. Biliyoruz ki bazı at ırkları diğerlerinden daha iyi. Benzer şekilde bütün tohumları arasında diğerlerinden daha iyi ve verimli cinsler olmalı. Brakalım batıdaki çiftçi tohumlarını denesin ve en iyi cins tohumu geliştiresin. Daha sonra geliştirilen iyi cins tohumları tüm ülkeye yayalım ve ekimini sağlayalım".

Kral tüm bunların yapılması doğrultusunda emirler verdi. Ayrıca bilge kişiyi katkılarından ve çiftçileri ise gayretlerinden ötürü takdir etmek ve ödüllendirmek üzere bir kutlama şöleni hazırlattı. Şölen bütün gece devam etti.

Gecenin sonunda misafirler uğurlandıktan sonra, kral ve kraliçe odalarına çekilmek üzere kalktıklarında bilge kişinin ısrarla geri dönüp kendilerine doğru seğirttiğini görünce şaşırıldılar.

"Sabah erken saatlerde tekrar görüşmek üzere iyi akşamlar" diyerek kendilerini selamladı bilge kişi. Kral ve kraliçe şaşkınlık içerisinde kendisine bakarken "Mısır ve diğer tahıl problemlerini yoluna koyduk" diye devam etti bilge kişi. "Şimdi sıra bir sonraki temizlenecek odada".

Yazan : Lowel Jay ARTHUR

"Quality Rrogres" Dergisi'nin Nisan '93 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

ELEKTRONİK PARÇA ÜRETİCİLERİ

Bu sayıda elektrik elektronik sektörüne ulaşan bir yayında, elektronik sektörünün kalbi olan komponent üreticilerinin sayfalarına bir göz atacağız. Aslında bu sayfaları böyle kısıtlı yerlerde anlatmak biraz haksızlık oluyor ama bunu önümüzdeki sayılarda telafi edip sayfaları tek tek ele almak niyetindeyim.

<http://www.mot.com>

MOTOROLA

MOTOROLA

Search

Motorola'nın web sitesinde ilk karşılaştığınız kullanıcı dostu bir arayüzle birlikte iyi sınıflanmış bir sayfa. Buradaki konu başlıklarından bazıları ve fonksiyonları ise şöyle sıralanabilir;

Product portfolio: Cep telefonundan bilgisayar parçalarına birçok ürünle ilgili son kullanıcı bilgilerine ulaşabilirsiniz.

Motorola store: Motorola'dan doğrudan doğruya alışveriş dahi yapabileceğiniz bir bölüm. Bunun dışında bu siteden Motorola ile ilgili son haberleri okuyabilir, Motorola ürünleri ile ilgili veri kitaplarını ya da uygulama notlarını çekebilirsiniz. Literatür isteme bölümünde; (<http://commerce.motorola.com/css/static/mo2000.html>) ise grafik olmayan bir arayüz ekranından binlerce doküman arasından (hepsi kısaltmalarla yazılmış anlamak için biraz bulmaca çözmek gerekiyor) istediğiniz dokümanları istek formuna yazarak isteyebilirsiniz.

<http://www.ti.com>

TEXAS INSTRUMENTS

TEXAS INSTRUMENTS

THE WORLD LEADER IN DIGITAL SIGNAL PROCESSING SOLUTIONS

Texas Instruments'in web sitesinde de, Motorola gibi, kullanıcıya hitap eden bir arayüzden sonra ilgilendiğiniz konu başlıklarından birini seçerek istediğiniz bilgilere ulaşabiliyorsunuz. TI'nin ürünleri hakkında bilgi arıyorsanız Products and Services kısmına bağlanabilirsiniz. Bağlanacağınız sayfadan ise ilgilendiğiniz ürün çeşidini belirterek aradığınız ürünün sayfasına ulaşabilirsiniz. Eğer TI'nin size doğrudan doğruya

e-mail aracılığıyla ulaşıp ilgilendiğiniz konularda bilgilendirmesini istiyorsanız, TI&ME konu başlığını tercih etmelisiniz. Burada dolduracağınız formda belirteceğiniz e-mail adresine seçtiğiniz konulardaki güncel bilgiler belirli periyotlarda ulaşacaktır. Böylece çeşitli kaynaklarda bilgi taraması yapmak yerine bilginin size gelmesini sağlayabilirsiniz. Asia Europe Japan konu başlığını kullanarak TI'nin bölgesel sayfalarına (Avrupa, Asya, Japonya) bağlanabilir, bu şekilde bölgesel ya da ülkesel satıcı ya da dağıtıcıları öğrenebilirsiniz. Tabii bunlar dışında "search" seçeneğini kullanarak istediğiniz anahtar konularda veri taraması yaptırabilirsiniz.

<http://www.natsemi.com>

NATIONAL SEMICONDUCTORS

National Semiconductor*

WHAT CAN WE
BUILD FOR YOU?

Diğerlerine göre grafik arayüzü daha sade bir sayfa. Aradığınız konulardaki kısa yollara, aşağı çekilen bir menü aracılığıyla ulaşıyorsunuz. Bu menü dışındaki linklerden Design Engineer konu başlığında tasarım yaparken kullanacağınız, gerek veri kitabı gerekse uygulama notları ya da benzeri kaynakları bulabilirsiniz. İsterseniz dosyaları internette çekmek yerine bir CD-ROM üzerinden de isteyebilirsiniz. Menüden ise Cyrix başlığını seçerseniz Cyrix microişlemci firmasına bağlanabilirsiniz. Yine menüde yer alan Featured Product Sites başlığında ise National Semiconductors'a ait bir çok ürün çeşidini kendi başlıkları altında bulabilirsiniz.

e-mail:tamer@egenet.com.tr

İZMİR ÇEVRE HAREKETİ AVUKATLARI (ÇHA)

Kamuoyunda "İzmir Çevre Hareketi Avukatları" (ÇHA) olarak bilinen inisiyatif, İzmir'deki yatırım, plan, program ve projelerinin uygulanmasında "hukuka saygı"nın temel ilke olarak kabulü gerektiğine, hukukun üstünlüğüne ve vazgeçilmezliğine inanan, yaşadığı kentin çevre sorunlarına

duyarlı, çevre ve hukuk ihlallerinde tamamen gönüllü hareketle başvurularda bulunup gerektiğinde yurttaş sıfatıyla davalar açan ve geçimini avukatlık mesleğinden sağlayan yurttaşlardan kuruludur. Grubun tüzel kişiliği, yazılı tüzüğü ve bürosu bulunmamaktadır. ÇHA'nın ayırıcı özelliği, üyelerinin çevresel sorunlarla ilgilenirken hukukçu kimliklerini öne çıkarmalarıdır.

Avukatlar, altı yılı aşkın süredir her hafta toplanmakta, kamuyu ilgilendiren olayları gündemine almakta ve dosya açmak suretiyle hukuk savaşına girişmektedir. ÇHA bir olayı gündemine almak ve takip yöntemini belirlemek için kendi arasında oybirliği sağlamak zorundadır. Tüm hukuki çalışmalar ve davalar gönüllülük esasına göre yürütülmekte, çalışma ve dava giderleri, avukatların kişisel katkılarıyla karşılanmaktadır.

ÇHA'nın; Türkiye'de çevre ve doğa koruma hukukunun gelişmesi ile çevre hakkının adli ve idari merciler nezdinde kullanılmasının yaygınlaşmasında öncü ve örnek uygulamalar gerçekleştirdiğine inanıyoruz:

•İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın İzmir Konak Meydanı'nda yapılmak üzere düzenlediği 4 katlı GALLERIA ihalesi. Dava konusu idari işlem hakkında mahkemece önce durdurma daha sonra da verilen iptal kararı, davalı idare tarafından temyiz edilmiş, Danıştay'da onaylanarak kesinleşmiştir.

•Karşıyaka istasyon bölgesinde bölgesel katlı otopark yapımına olanak sağlayan Karşıyaka Belediye Meclis kararının iptali talebiyle Karşıyaka'lılarca açılan davada; Mahkeme, bilirkişi raporuna

göre katlı otopark yapımına izin veren Meclis kararı hakkında yürütmenin durdurulması ve iptal kararı vermiştir. Ayrıca Danıştay'ca onaylanarak kesinleşmiştir.

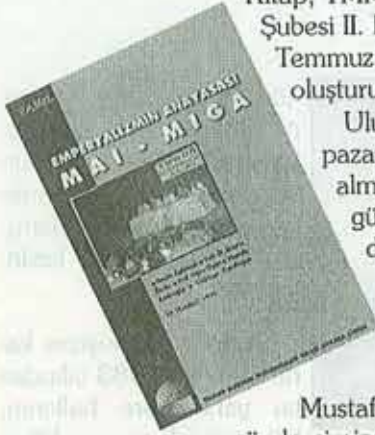
•ÇHA; kuruluşuna karar verildiği 1983 yılından bu yana yöre halkının, bilim adamlarının, politika-

cıların, ulusal ve uluslararası örgütlerin karşı çıkmalarına ve uyarılarına rağmen inşaatı sürdürülen ve işletmeye alınma aşamasına gelen Gökova-Kemerköy Termik Santrali'nin işletmeye alınmaması, inşaat faaliyetinin derhal durdurulması talep edilerek İYUK uyarınca dava süreci başlatılmıştır. Mahkeme, önce yürütmenin durdurulması kararı, daha sonra da her üç termik santralin faaliyetlerinin durdurulmasına ilişkin davacı taleplerinin reddine ilişkin idari işlemlerin İPTALİNE karar verilmiştir.

•ÇHA, Bergama halkı, köy muhtarlıkları ve belediye başkanlığından oluşan 652 davacının gönüllü avukatlığını yaparak, Bergama Ovacık'ta siyanür yöntemiyle altın çıkartılması faaliyetine izin veren-verecek idari tasarrufların iptali talebiyle dava açmıştır. Dava önce reddolunmuştur. Danıştay Altıncı Dairesi'nin verdiği kararla; siyanürlü yöntemle altın işletmesinin yörede yaşayan yurttaşların Anayasa'nın 17. ve 56. maddelerinde belirtilen yaşama hakkı ile çevre hakkına risk getireceği ve bitki ve hayvan topluluklarına zarar vereceği gerekçeleriyle İzmir İdare Mahkemesi'nin red kararını bozmuş; İzmir 1. İdare Mahkemesi'nin Danıştay bozma kararına oybirliğiyle uymaları ve iptal kararı vermeleriyle dava kabul edilmiştir.

Örnekleme amacıyla yukarıda kısaca özetlenen bu başvuru ve davalar dışında ÇHA; çevre, kent ve doğaya zarar veren eylem ve işlemlerin, aktif yurttaş inisiyatifleriyle engelleneceğine, hukukun üstünlüğünün bir gün mutlaka sağlanacağına ilişkin inançlarıyla gönüllü çalışmalarını kesintisiz sürdürmektedir.

EMPERYALİZMİN ANAYASASI MAI - MIGA

Kitap, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi tarafından EMO Ankara Şubesi II. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi Cihan KAYIKET'i anma amacıyla 29 Temmuz 1998'de düzenlenen panelin notlarının biraraya getirilmesi ile oluşturulmuş.

Uluslararası sermayenin, emek gücü ucuz olan üçüncü dünya ülkelerinin pazarlarını, kamuya hizmet üreten kurumlarını sömürgeleştirme, kontrol altına alma amacını taşıyan Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (ÇYTA) dünyanın gündemine aniden giriverdi. Kamuoyu ÇYTA hakkında kesin bilgilere sahip değil, ve özellikle ÇYTA Türkiye için tam anlamıyla kapalı bir kutu.

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu, paneli düzenleme amaçlarının, biraz da olsa kamuoyunu aydınlatmak olduğu, kitabın sunuşunda belirtmiş.

Konuşmacı olarak Prof.Dr.İzzettin ÖNDER, Prof.Dr. Oğuz OYAN, Mustafa KADIOĞLU ve Gökhan CANDOĞAN'ın katıldığı panelin notlarının gündemimize aniden giriveren bu konuda, bizler için aydınlatıcı olacağını düşünüyorum.

TMMOB EMO Ankara Şubesi•1998•43 Sayfa•500.000 TL

EGE BÖLGESİ ENERJİ SORUNLARI FORUMU

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, DEÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve EÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümleri tarafından 21 Mayıs 1998 tarihinde Sabancı Kültür Merkezi'nde düzenlenen forumda sunulan bildirimlerin ve panel konuşmalarının bant çözümlerinin biraraya getirilmesi ile oluşturulmuş kitap.

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu kitabın sunuşunda, organizasyonun amacını şu şekilde açıklıyor;

"Türkiye Elektrik Kurumu'nun TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye ayrılması, enerji sektörüne yeni yatırımların yapılmaması, istikrarlı enerji politikaları üretilememesi ve işletme bakım sorunlarının çözülemesi sonucunda ülke genelinde enerji sektöründe sancılı günler yaşanmaktadır.

Ülke genelinde yaşanan bu sorun, sanayinin ve nüfusun yoğun olduğu Ege Bölgesi'nde daha yoğun hissedilmektedir. Forum, enerji sorununun bölgesel ölçekte tartışılması, çözüm önerileri üretilmesi, konuya kişi ve kurumların dikkatinin çekilmesi amacıyla düzenlenmiştir."

Sunu lan on iki bildiriyle, enerji ve enerjide özelleştirme, farklı yönleriyle ele alınmış. Özel sektör ve kamu sektörü temsilcileri tarafından değerlendirilen forum sonucunda forumda tartışılan konuların kalıcılaştırılması ve izleyemeyen sektör çalışanlarına ulaştırılması amacıyla hazırlanan kitapçığının ilginizi çekeceğini düşünüyorum.

TMMOB EMO İzmir Şubesi•1998•91 Sayfa•750.000 TL

Tanıtımı yapılan kitapları EMO İzmir Şubesi'nden ve EMO Eğitim Merkezi kütüphanesinden edinebilirsiniz.

DOKUNMASIZ TERMOMETRE **(Elektronik devre elemanları için)**

Pil ile çalışan bu cihaz hareketli objelerin, tehlikeli cihazların ve elektriksel malzemelerin üzerindeki sıcaklığı doğru ve güvenilir ölçebilmektedir. Quick-Temp dokunmasız infrared termometre %2 doğrulukla -18 °C ile +315 °C arasında ölçüm aralığına sahiptir. Cihaz özel optiklerle hedef yüzeydeki infrared enerjiyi algılar ve bunu dedektör üzerine yönlendirir. Kritik elemanların üzerinde oluşan sıcaklığı önceden belirleyebilmek için oldukça kullanışlı bir cihaz.

Linear Laboratories,
5696 Stewart Ave, Fremont,
CA 94538, USA
Tel : + 1- 510 - 2260488
Fax : + 1- 510 - 226112

SU KALİTESİ SENSÖRÜ (Birçok parametre ölçebilen)

Aqualox tarafından geliştirilen bu sensör, suyun pH'ını, eriyik oksijenini, ısısını, iletkenliğini, klorunu ve ositlenme-azalma istemi sonucunda bir metalin elektrodunda oluşabilecek potansiyeli (redoks potansiyeli) bir defada ölçebilmektedir. Bu sistemde seramik tabaka üzerinde kalın-film teknolojisi uygulanmaktadır ve ölçümler standart elektroda gönderilebilmektedir. Eriyik oksijen klor ve ozon $\pm$ %2 doğrulukla ölçülmektedir, ısı aralığı 0-40 °C; iletkenlik 10-10000 μ S; redoks potansiyeli -2V ile +2V aralığında ve pH aralığı da 2-10 olmaktadır.

Oxley Development Co.,
Priory Park, Ulverston,
Cumbria LA, 12 9QG, UK,
Tel : + 44- 1229 - 582621
Fax : + 44-1229 - 585090

ÜÇ AMAÇLI ANTEN (GSM, GPS ve radyo için)

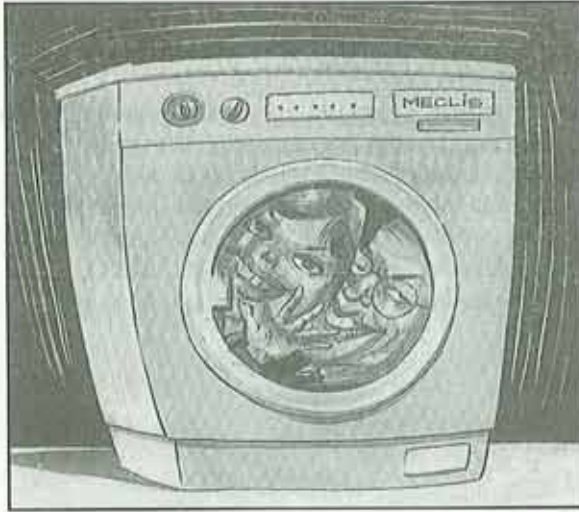
Normal araba çatı antenine çok benzer olarak tasarlanmış GPS 9 17 V FLEX, tek bir anten ile GSM, GPS ve radyo alıcısı olarak çalışmaktadır. Emisyon ve alım kalitesinde bir kayıp olmaksızın GPS kuvvetlendirici, radyo kuvvetlendiricisi ve GSM duplexer küçük bir yüzey üzerinde birleştirilmiştir. Üç amaçlı anten herhangi bir GPS alıcı kullanılabilirken, FME konnektör aracılığıyla GSM telefona da direkt olarak bağlanabilmektedir.

Richard Hirschmann GmbH&Co.
Division Network Systems,
Stuttgart Str. 45-51, 72654
Neckartenzlingen, Germany,
Tel : + 49 - 7127 - 141511
Fax : + 49- 7127 - 141542

SULAR, SELLER

Ekim ayı ortalarında (boykottan az önce) İtalya'dan dönen Özfatura, Venedik kentine hayranlığını İzmir'le özdeşleştirdi. Her yağmurun sele dönüştüğü (son yağışlarda iki yurttaş hayatını kaybetti) ve Venedik'e benzettiği İzmir'i, sürekli Venedik yapmaya karar verdi. Birinci Kordon'la Lozan Meydanı arasında "oldukça geniş" bir cadde keşfeden (Vasif Çınar Bulvarı) Özfatura, bunun yarımsı su kanalı haline getirip içine koyacağı gondollarla Kordon'dan Kahramanlar'a hafif müzik eşliğinde ulaşım yapmayı düşünüyor. 1 trilyona malolacağını hesapladığı bu kanalın, tıpkı Ortadoğu, Balkanlar ve Avrupa'nın en büyük otobüs garajı gibi "himayelerinde" gerçekleştirilmesini ve ülke kalkınması ile kent trafiğine yararlı olmasını diliyoruz.

Meclis büyük bir çamaşır makinası gibi.

HABERLER... HABERLER...

•Tarkan "asker olmak istiyorum" dedi! "Evet asker olmak arzusundayım, fakat yetkililerin izniyle Meçhul Asker olmak istiyorum".

•Halktan büyük tepki! Vatandaşlar bundan böyle lüks İtalyan mağazalarından hiçbir şey almayacaklarını belirtti. Bir vatandaş; "Gerçi biz ömür boyu protesto halindeydik, asla Benetton'dan, Armani'den falan giyinecek paramız olmadı; ama olsun." dedi.

•Sahte pul basan çete yakalandı! Yetkililer bu sahte pullarla şimdiye dek yapılan yazışmaların geçersiz olduğunu vurguladı. Buna göre sahte pulla gönderilen aşk mektuplarıyla biraraya gelen eşler ayrılacak, yine bu pullarla kurulan ticari ortaklıklar bozulacak...

•Galatasaray'ın şampiyonluğunu Susurluk

kahramanı Açar'a adayan Fatih Terim, Juventus maçı ile ilgili konuştu; "Hükümetler arasındaki sorunların çözüm yeri spor alanları değildir."

•Yaşar Öz hapishanede bir İtalyan mahkumu rehin aldı! Cinayet ve uyuşturucu kaçakçılığından hapiste bulunan Öz, İtalyan kravat yakmak yerine, gerçekleştirdiği rehin alma olayını, "vatan sevgisi"-nin kendi mesleği ve tarzının bir dışavurumu olduğunu açıkladı.

•İtalya'ya karşı alınan yeni önlemler açıklandı! Yurt çapında pizza üretiminin durdurulması ve spagettinin yemek listelerinden çıkarılması gündemde. İtalyan Lisesi mezunlarının diplomalarının geçersizliği de tartışılıyor. Ayrıca Roma dondurması yapmak ve satmak terör suçu kapsamına alınıyor.

•Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad Türkiye'yi kınadı! Yıllarca Apo'yu barındırıp yakalamamalarına rağmen, Suriye ve Suriye mallarına karşı en ufak bir boykot girişiminde bulunulmamasına alındığını, bunun iyi komşulukla bağdaşmadığını söyledi.

TAM BAĞIMSIZLIK

Bağımsızlık yolunda attığımız adımlar giderek genişliyor. İtalya'ya başlatılan ambargonun ardından, Apo'nun sırasıyla Almanya, İngiltere, Fransa, ABD, İspanya, Japonya, vb. ülkelere iadesiyle ve ardından bu ülkelere karşı başlatılacak boykotlarla Türkiye'nin tam bağımsız ülke olması gerçekleştirilecek. Vatandaşlar bu durumda ihtiyaçlarını Türk Mc Donald's, Türk Türkcell, Türk Yves Saint Laurent, Türk Toyota, Türk Bosch gibi "Türk" firmalarından gönül rahatlığıyla karşılayacaklar...

